

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra společenských věd

Bakalářská práce

Anna Vágnerová

Totalitarismus v KLDR

Olomouc 2012

Vedoucí práce: Mgr. David Hampl, Ph.D.

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a použila jen uvedenou literaturu.

V Olomouci dne

Anna Vágnerová

Obsah

Úvod	5
1 Totalitarismus jako politický systém	7
1.1 Pojem totalitarismus	7
1.2 Definice totalitarismu	7
1.3 Společné charakteristiky	10
2 Politický systém KLRD	12
2.1 Základní charakteristika	12
2.2 Politický vývoj po druhé světové válce	13
2.3 Politické instituce v KLRD	14
2.4 Klasifikace politického systému	16
2.5 Církevně politické poměry	16
2.6 Dosavadní vůdci KLRD	17
3 Historické souvislosti a rozdělení Koreje	19
3.1 Starověk a středověk	19
3.2 Čínsko – japonská válka	19
3.3 Reformy	20
3.4 Klub nezávislosti	21
3.5 Rusko – japonská válka	22
3.6 Korea v době pod japonskou nadvládou	22
3.7 Osvobození	25
4 Korejská válka a její důsledky	27
4.1 Korejská válka 1950 – 1953	27
4.2 Důsledky Korejské války	29
4.3 Korejská válka a okolní svět	29
5 Současný vývoj KLRD	31
5.1 Hladomor v KLRD	31
5.2 Uprchlíci	32
5.3 Koncentrační tábory	33
5.4 Armáda KLRD	35
5.5 Zbraně hromadného ničení	36
5.6 Ekonomika	37
5.7 Porušování lidských práv v KLRD	39
5.8 Zahraniční politické vazby KLRD	40

5.9 Možnosti dalšího vývoje.....	43
Závěr.....	45
Použitá literatura.....	47
Elektronické zdroje.....	48
Anotace	

Úvod

Cílem bakalářské práce je analýza totalitního režimu v Korejské lidově demokratické republice.

Práce bude členěna do pěti hlavních kapitol. První část se bude věnovat vymezení totalitarismu a stanovení jednotlivých kritérií, jež by měla země splňovat, aby mohla být považována za totalitní. Řada politologů se zabývala stanovením teoretických východisek, je důležité uvést jejich jednotlivá vymezení a možnou komparaci.

Druhá část bude zaměřena na politický systém Severní Koreje. Dle formálně právních pohledů KLDK vystupuje jako demokratický stát, praxe je však zcela odlišná. Společnost a veškeré dění v zemi je kontrolováno pouze jednou politickou stranou.

Třetí část bakalářské práce bude obsahovat seznámení se s dějinami Koreje a jejího vývoje. Dříve byl tento poloostrov jednotný, dnes se však na něm nachází dva ideologicky zcela odlišné státy. Je tedy nezbytné uvést jaké události tomuto stavu předcházely.

Čtvrtá část bude věnována Korejské válce. Konflikt, jež dosud nebyl uzavřen mírovou smlouvou, se neodehrál pouze mezi jihokorejskou a severokorejskou armádou. Do války vstoupily i Organizace spojených národů či Čínská lidová republika.

Obsahem páté části bude současný vývoj KLDK. V rámci současného vývoje zde dochází k porušování lidských práv a obyvatelé jsou zavírání do pracovních táborů, jejíž existenci Korejská lidově demokratická republika stále popírá. Ekonomicky je tato země velmi slabá, zejména po rozpadu Sovětského svazu, avšak i přesto disponuje jaderným programem.

Analýza států, jež naplňují znaky totalitarismu, je velmi potřebná. Ovlivňují totiž nejen životy lidí, ale i vývoj celé společnosti.

Studium politického systému je spjato s několika obtížnějšími situacemi vyplývající zejména z dlouhodobé izolace této země. Vzhledem k tomu se zprávy o událostech odehrávajících se uvnitř Severní Koreje omezují zejména na žurnalistické reportáže či výpovědi uprchlíků. Mnoho faktických údajů o této zemi je prakticky nezjistitelných, což je v dnešní době opravdu ojedinělé.

V českém prostředí je důležité vycházet především z novějších titulů, jelikož knihy vydané před rokem 1989 jsou ve značné míře ideologicky zkreslené. Autoři V. Košťák nebo V. Pucek, kteří se zabývali režimem v KLDK, byli ovlivněni komunistickým režimem, jež panoval na našem území v předrevoluční době. Je tedy nutné zaujmout k těmto

informacím spíše kritický postoj. Na druhou stranu jistá tendenčnost se objevuje i v dílech proamerických autorů. Jednostrannost se nachází například u autora N. Wertha.

1 Totalitarismus jako politický systém

Jedná se o politické uspořádání společnosti, jež je spojováno především s 20. stoletím. Fenomén nedemokratických politických systémů se stal jedním z nejvýznamnějších témat výzkumu v oblasti mezinárodních vztahů. Podle V. Hlouška byla prosazována myšlenka, že se všechen politický život odehrává především ve dvou typech politických systémů – demokracií a totalitarismu.¹

„Totalitarismus je výjimečný a přechodný fenomén, který se může prosadit jen tam, kde společnost byla otřesena válkou nebo ekonomickou krizí.“²

1.1 Pojem totalitarismus

Vývoj samotného slova totalitarismus je velmi zajímavý. Lingvistický základ slova je latinský (totus/ ve středověké latině totalit/ = celý), později byl tento výraz běžnou součástí italštiny.³ V politickém významu se však začal používat teprve nedávno.

První použití pojmů „totalitární“ nebo „totalitarismus“ je možné nalézt v Itálii. Pravděpodobně úplně prvním autorem, který použil přídavné jméno totalitní, byl Giovanni Amendola, jež chápal totalitární stát převážně jako sílu, která chce politicky ovládnout život na zemi. Nazval takto v roce 1923 Mussoliniho vládu – s pomocí velmi násilných prostředků totiž usilovala o úplné ovládnutí veřejného života na zemi.⁴

1.2 Definice totalitarismu

Řada vědců se snažila nějakým způsobem uchopit, vymezit a stanovit definici totalitarismu. Jsou to však především Spojené státy americké, jež se zaměřily na tento jev politického života.

Z amerického výzkumného proudu, snažícího se do té doby spíše neurčitý pojem definovat, je za zásadní publikaci považována práce Carla Joachima Friedricha a Zbigniewa Brzezinského.

---

¹ HLOUŠEK, V., KOPEČEK, L. *Demokracie*. Brno: Masarykova univerzita, 2005, s. 259

² BĚLOHRADSKÝ, V. *Přirozený svět jako politický systém*. Praha: Český spisovatel, 1991, s. 182

³ BALÍK, S. *Teorie a praxe totalitních a autoritativních režimů*. Praha: Dokořán, 2004, s. 20

⁴ Tamtéž, s. 21

Tito politologové pocházeli ze zemí, které měli víceméně aktuální zkušenost s totalitními režimy. Při definici, podle nich podstatných bodů charakteristických pro totalitní systém, vyšli z analýzy nacistického a komunistického režimu.

Ve svém díle *Totalitní diktatura a autokracie* (Totalitarian Dictatorship and Autocracy) z poloviny 50. let 20. století shrnuli a definovali šest hlavních rysů totalitního režimu. Aby stát mohl být považován za totalitní, musí mít: oficiální ideologii, kterou jsou nuceni přijmout všichni členové společnosti, jedinou masovou politickou stranu (většinou s jediným vůdcem), monopol na kontrolu všech prostředků ozbrojené moci, úplnou kontrolu prostředků masové komunikace a informačních zdrojů, systém fyzické a psychologické kontroly společnosti prostřednictvím policie využívající teroristických postupů.⁵

Poslední bod – centrální řízení a kontrola ekonomiky – je však centrem častých diskuzí. Jedná se o nacistický typ ekonomiky, jelikož tu stát zcela neovládal a nekontroloval. Nacistickému režimu to ale ani přesto na stupni totalitarismu nijak neubírá a tento šestibodový systém je ještě dodnes uváděn jako základ všeho dalšího výzkumu totalitarismu.

Giovanni Sartori také sestavil znaky totalitarismu. Jsou to: totální rozšíření a pronikání moci státu, ideologizace politiky v podobě politického náboženství a politické ovládnutí všeho, včetně člověka.⁶

Na rozdíl od Arona či Arendtové se ale nedomnívá, že teror je nezbytný pro totalitární režimy. Považuje jej spíše za příklad patologického jevu, jeho častou přítomnost v těchto režimech však nezpochybňuje. Podle Sartoriho „*totalitní režimy zůstávají režimy založenými na strachu, které pracují s enormně vysokými sankcemi a brutálním potlačováním čehokoli, co nelze zvládnout ideologickým přesvědčováním.*“⁷

Totalitarismus považuje zejména za současný fenomén, jelikož právě moderní technologie umožňuje pronikání moci do všech složek života. Vyspělost technologie tedy umožňuje uvěznění společnosti v rámci státu.⁸

Sartori však přinesl do výzkumu nedemokratických režimů ještě jednu důležitou novinku – připomněl totiž, že žádný politický systém není statický. Popisy totalitarismu do té doby s vývojem nijak zvlášť nepočítaly. Sartori tedy rozlišil dvě fáze. První fázi označil jako prosazování a druhou jako stabilizaci.⁹ Do fáze prosazování zařadil bezohledný teror,

---

⁵ BUDIL, I. *Totalitarismus*. Ústí nad Labem: Vlasta Králová, 2005, s. 84

⁶ BALÍK, S. *Teorie a praxe totalitních a autoritativních režimů*. Praha: Dokořán, 2004, s. 38

⁷ SARTORI, G. *Teória demokracie*. Bratislava: ARCHA, 1993, s. 199

⁸ Tamtéž, s. 199

⁹ BALÍK, S. *Teorie a praxe totalitních a autoritativních režimů*. Praha: Dokořán, 2004, s. 38

čistky či koncentrační a vyhlazovací tábory.¹⁰ Po čase však nastává rutina, kterou Sartori považuje za dělicí znamení, a nastává fáze stabilizace.

Hannah Arendtová, další z řady amerických politologů, přistupovala k totalitarismu méně schématicky. Ve své práci se snažila popsat a pochopit znaky a fungování totalitních režimů. Zdůrazňovala především roli ideologie a její snahy získat si pod kontrolu úplně všechny úrovně života jedince i společnosti. Vládcí se totiž podle ní nesnaží jen o ovládnutí politické sféry, ale systematicky usilují o kontrolu soukromého života lidí. Výsledkem je poté přeměna člověka a jeho charakteru. Tento „nový člověk“ je zcela podřízen státu.¹¹

Součástí totalitarismu je dále nejen propaganda, ale i teror totalitní vlády. Teroru totalitní režimy užívají ve velkém měřítku. *„Jeho skutečná hrůznost je v tom, že vládne nad zcela podmaněnou populací. Tam, kde vláda teroru dosáhla dokonalosti, jako v koncentračních táborech, propaganda zcela mizí.“*¹²

Hannah Arendtová tedy zmiňuje dva důležité aspekty:

„ 1. jedna politická strana v čele se zbožštělým vůdcem, která je nositelkou ideologie a teroru

*2. masová společnost, která umožňuje zmíněné ovládnutí člověka a jeho přeměnu“*¹³

Za skutečného klasika tohoto výzkumu nedemokratických režimů se dá považovat americký politolog španělského původu – Juan José Linz. Ve své práci vyšel z již zmíněných definic C. J. Fridricha a Z. Brzezinského a na počátku sedmdesátých let dvacátého století vymezil tři podmínky, jež musí splňovat systémy, aby mohly být považovány za totalitní: nutnost existence jediného centra moci, život společnosti je zcela ovládán ideologií, pro niž je charakteristické, že se dle ní dá vysvětlit každá situace či problém. Posledním předpokladem je politická mobilizace probíhající celou společností. Občané jsou totiž nuceni k aktivní účasti na veřejném životě. Měli by být přímo zaníceni pro plnění společenských úkolů, aktivní zapojení do činnosti strany nebo jiných masových organizací. Pasivní poslušnost a apatie jsou totalitními vládci považovány za nežádoucí a nechtěné.¹⁴

---

¹⁰ SARTORI, G. *Teória demokracie*. Bratislava: ARCHA, 1993, s. 201

¹¹ BUDIL, I. *Totalitarismus*. Ústí nad Labem: Vlasta Králová, 2005, s. 85

¹² ARENDT, H. *Původ totalitarismu*. Praha: Oikoymenh, 1996 s. 476

¹³ BUDIL, I. *Totalitarismus*. Ústí nad Labem: Vlasta Králová, 2005, s. 85

¹⁴ BALÍK, S. *Teorie a praxe totalitních a autoritativních režimů*. Praha: Dokořán, 2004, s. 39

1.3 Společné charakteristiky

U všech těchto výše uvedených autorů je možné zpozorovat, že každý z nich přišel s něčím novým, v něčem s ostatními nesouhlasil nebo to odmítal. Ale i přesto se dá shrnout pár charakteristických rysů, které jsou nezbytné k tomu, aby politický systém mohl být nazýván totalitní.

V daném systému vždy musí existovat nějaká strana či hnutí, které je považováno za centrum moci. Toto mocenské centrum je nejen velitelem ozbrojených sil, ale disponuje i informačním monopolem.

Totalitní režim se staví proti náboženství. Společnost je totiž podřízena ideologii, jež vysvětluje lidu veškerou realitu a ospravedlňuje prostředky používané stranou nebo vůdcem k dosažení daného cíle.

Také se jedná o aktivní režimy. Aby mohly vůbec přežít, vyžadují naprostou účast občanů na veřejném životě. Zpočátku se aktivita vybíjí na budování nového řádu. Tato práce však dříve či později skončí. Ale aktivismus se musí někde projevit, musí se najít nějaký objekt nového zájmu, jinak jsou totalitní režimy určeny k zániku, obrací se tedy dovnitř strany nebo hnutí. Projevuje se například na čistkách, hledání protistátně smýšlejících osob nebo různých center.

Společnost ovládá teror, který může mít podobu jak přímého fyzického násilí, tak i psychologickou. Vše podléhá kontrole prostřednictvím tajné policie.

Dá se říct, že totalitní režimy mají i „stvořitelské“ plány. Prostřednictvím své ideologie a teroru si dávají za cíl vytvoření nového člověka. Takovýto jedinec je poté osvobozen od všeho starého.¹⁵

Mezi největší překážky totalitarismu patří individualita – ta musí být nahrazena společenským vědomím. Za další zádrhel je možné považovat náboženství, které bývá v rozporu s ideologií. „*Totalitarismus je tedy možno označit jako pokus zavřít moderní společnost do vypočitatelného a předvídatelného světa.*“¹⁶

Pro totalitní systémy je také typický postoj, že veškerý okolní svět je spiknut právě proti onomu systému. Těmto nepřátelům se pak nesmí věřit a musí se proti nim bojovat jakýmkoli způsobem. K zakořenění tohoto názoru v občanech je zapotřebí jejich izolovanost, ovlivnění propagandou, nemožnost ověřit si pravdu, která je předkládána vládou a potrestání za snahu o cokoli z toho.

---

¹⁵ BALÍK, S. *Teorie a praxe totalitních a autoritativních režimů*. Praha: Dokořán, 2004, s. 32

¹⁶ Tamtéž, s. 33

Nebezpečí totalitarismu pravděpodobně nastává nejčastěji v době nějaké krize. V těchto časech se lidé snaží najít řešení co nejrychleji. V krizi totiž často volá mnoho občanů po vládě spíše silné ruky a hrozí zde nebezpečí odklonění se od demokratického režimu. Za takovýchto situací je potřeba obvykle včasné, rychlé a účinné řešení a toho se lépe dobere jeden člověk jako diktátor než většina občanů – demokratů. „*Zkušenosti režimů jediné strany i zemí demokratických potvrzuje, že lidé, dokonce vzdělaní lidé, podléhají snadno ideologiím více nebo méně absurdním. Koneckonců za jistých okolností je kdokoli ochoten věřit čemukoli.*“¹⁷

Zkoumání a srovnávání nedemokratických režimů je, dle mého názoru velmi potřebné. Zásadně totiž ovlivňují život lidí a vývoj společnosti. Je nutné tedy tyto systémy rozpoznávat, analyzovat, pokud chceme předejít jejich nastolení či se ubránit jejich nástupu.

---

¹⁷ ARON, R. *Demokracie a totalitarismus*. Praha: Atlantis, 1965, s. 180

2 Politický systém KLDL

Režim v Severní Koreji naplňuje znaky totalitarismu. Nejenže je velmi represivní vůči vlastnímu obyvatelstvu, ale také nejvíce ohrožuje světovou bezpečnost.

Formálně KLDL vystupuje jako demokratický, vícestranný systém, v praxi zde však vládne jedna politická strana a politický systém je postavený na principu centralizace.

2.1 Základní charakteristika

Korejská lidově demokratická republika je stát založený na systému dynastického přebírání moci. Uplatňuje se zde totalitní kontrola nad veškerým děním v zemi a všechna rozhodnutí závisí na politické elitě.

Tato totalitní země je vedená Komunistickou stranou práce, jejíž nejvyšším představitelem je dnes Kim Čong – un, který nastoupil po Kim Čong – ilovi. Kim Čong - un je třetím vládcem. Prvním vůdcem byl zakladatel Severní Koreje Kim Ir – sen, druhý, již zmíněný Kim Čong – il.¹⁸

V Severní Koreji jsou jakékoliv politické aktivity, které by se odlišovaly od oficiální linie, nepřijatelné. Vedení země totiž sleduje ideologii čučche. „*Jde o zvláštní formu nacionálně zabarveného marxismu – leninismu.*“¹⁹ Čučche je založena na využití pouze vlastních zdrojů a prosazuje naprostou soběstačnost.

Realita je však jiná, protože KLDL je už dlouhodobě závislá na pomoci různých humanitárních organizací ze zahraničí.

Zakladatelem této ekonomické i politické ideologie Severní Koreje je Kim Ir – sen. Za jednu z nejdůležitějších tezí je považována teze „člověk vše vede a o všem rozhoduje“.²⁰

Režim Severní Koreje klade na tuto ideologii velký důraz, svoji diktaturu odůvodňuje argumenty, které vycházejí z pojetí kolektivního vědomí, vyzdvihuje nadřazenost kolektivu nad jednotlivcem.

---

¹⁸ *Nejmladší syn Kim Čong – ila povede KLDL*. [online]. Zprávy Idnes [citováno 30. ledna 2012]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/nejmladsi-syn-kim-cong-ila-opravdu-povede-kldr-potvrdil-pchjongjang-117-/zahranicni.aspx?c=A101008_113430_zahranicni_ip1>.

¹⁹ *Vnitropolitická charakteristika KLDL*. [online]. BusinessInfo. [citováno 30. ledna 2012]. Dostupné z WWW:<<http://www.businessinfo.cz/cz/sti/korea-severni-kldr-vnitropoliticka-charakteristika/2/1001444/>>.

²⁰ *O KLDL*. [online]. Severní Korea – zcela jiný svět [citováno 1. března 2012]. Dostupné z WWW: <<http://www.korea-discovery.com/cs/o-kldr.html>>.

Specifický důraz klade na roli lidských mas, jež jsou subjektem vývoje jak historického, tak společenského. Jejich boj za samostatnost je v podstatě náplní lidských dějin. Člověk je tedy „vládcem vesmíru“, masy však ale musí být řízeny silnou skupinou vůdců.²¹

- „Má tři hlavní principy: 1. čchaču, tj. nezávislá politika
2. čcharip, tj. ekonomická soběstačnost
3. čchawi, tj. sebeobrana ve vojenské politice.“²²

Tyto principy mají zajistit správný směr k socialistické přestavbě státu. Každá země má právo na nezávislou a soběstačnou armádu, která je schopna se bránit vnější agresi. Ideologie mimo jiné prosazuje především národní hrdost a nezávislost.

Čučche je vládou často propagována jako náhrada za náboženství, mnohdy je na ni dokonce jako na náboženství pohlíženo.

Kim Čong –il, označován jako „Drahý vůdce“, tuto oficiální ideologii rozšířil o politiku songun – která v podstatě upřednostňuje armádu nade všechno.²³ Kim Čong – il tak zareagoval, aby posílil svoji vládu nad zemí a strádajícím obyvatelstvem po rozpadu Sovětského svazu.

V dnešní době je tak KLDK pravděpodobně nejvíce militarizovanou společností na světě.

2.2 Politický vývoj po druhé světové válce

Po osvobození od japonské koloniální nadvlády začal lid Severní Koreje urychleně odstraňovat její následky. V čele tohoto úsilí stála poměrně silná dělnická třída vedená komunistickou stranou, která se později přejmenovala na Korejskou stranu práce (KSP). Postupně si tato strana získala svojí důslednou lidovou politikou pro svůj program dělnictvo a široké vrstvy rolnictva.

Úsilí komunistů samozřejmě podporovalo velení sovětských vojsk, která Severní Koreu osvobodila. Na rozdíl od okupační armády USA na jihu země, jež převzala administrativní moc do vlastních rukou, sovětská armáda odevzdala civilní správu Korejcům

---

²¹BLINKA, J. 2007. *Fenomén severokorejského uprchlictví*. [online]. Bakalářská práce. [citováno 1. února 2012]. Dostupné z WWW: <http://is.muni.cz/th/257346/fss_b/Jan_Blinka_Bakalarska_prace.txt>.

²²Člověk vše vede a o všem rozhoduje . [online]. Severní Korea. [citováno 1. března 2012]. Dostupné z WWW: < <http://www.northkorea.estranky.cz/clanky/politika/ideologie-cucche/---clovek-vse-vede-a-vse-rozhoduje.---.html>>.

²³Vnitropolitická charakteristika KLDK. [online]. BusinessInfo. [citováno 30. ledna 2012]. Dostupné z WWW:<<http://www.businessinfo.cz/cz/sti/korea-severni-kldr-vnitropoliticka-charakteristika/2/1001444/>>.

Politická aktivita se projevovala zejména při zakládání lidových výborů, jejichž činnost řídil Prozatímní lidový výbor Severní Koreje v čele s Kim Ir Senem ustavený v únoru 1946.²⁴

Mezi první a nejzávažnější úkol lidových výborů bylo provedení pozemkové reformy. Podle zákona z 5. 3. 1946 byla konfiskována půda Japonců, kolaborantů a statkářů. Většina půdy byla předána bezplatně do trvalého vlastnictví bezzemků či drobných rolníků. Stát dále převzal i všechny zavlažovací systémy, zrušil dluhy nájemců a stanovil jednotnou naturální daň ve výši 25% úrody.²⁵

*„V srpnu 1946 byl poté přijat zákon o znárodnění průmyslu, dopravy, spojů, bank a zahraničního obchodu. Celkově bylo zestátněno 1034 největších podniků.“*²⁶

V listopadu 1946 se konaly volby do lidových výborů. Na jejich základě bylo na I. Sjezdu lidových výborů zvoleno Lidové shromáždění a sestaven Lidový výbor Severní Koreje v čele s Kim Ir – Senem.²⁷

Ačkoliv se Spojené státy snažily provést celonárodní volby pod dohledem OSN, do Severní Koreje však nebyla Prozatímní komise OSN pro Koreu vpuštěna. V. Košťák ve své knize *Korejská lidově demokratická republika* argumentuje tím, že lid Severní Koreje, i mnozí představitelé jihu, odsoudili toto rozhodnutí jako neoprávněné vměšování se OSN do vnitřních záležitostí země, a proto odmítly severokorejské úřady orgánům OSN přístup na území Severní Koreje.²⁸ Nakonec byla na severu země po volbách, které se odehrály v září 1948, vyhlášena Korejská lidově demokratická republika.

2.3 Politické instituce v KLR

Výkon moci v Severní Koreji se oficiálně uskutečňuje dle ústavy z roku 1972, určitých změn se poté dočkala v letech 1992 a 1998. Tato ústava je po formální stránce podobná ústavě Čínské lidové republiky. Obsahuje rozdělení státní moci na zákonodárnou, výkonnou a soudní, avšak reálnou rozhodovací pravomoc mají stranické orgány Korejské strany práce.

Podle ní je nejvyšším představitelem výkonné moci prezident a jeho poradním orgánem je Ústřední lidový výbor. Úprava ústavy z roku 1998 však funkci prezidenta prakticky zrušila,

---

²⁴KOŠTÁK, V. *Korejská lidově demokratická republika*. Praha:ČTK – Pressfoto, 1979, s. 40

²⁵PUCEK, V. *Korejská lidově demokratická republika*. Praha: Svoboda, 1975, s.109

²⁶KOŠTÁK, V. *Korejská lidově demokratická republika*. Praha:ČTK – Pressfoto, 1979, s. 41

²⁷Tamtéž, s. 41

²⁸Tamtéž, s. 41

protože podle ní byl zemřelý Kim Ir-sen prohlášen „věčným prezidentem KLDR“. Kim Čong-il byl z hlediska státního aparátu pouze předsedou Národního obranného výboru, tj. nejvyšším velitelem ozbrojených sil.²⁹

Mezi další pravomoci hlavního představitele KLDR je zahrnuto předsednictví Výboru pro obranu. Dále řídí bezprostředně Ústřední lidový výbor, může svolat a řídit i zasedání vládní rady. Vyhláší zákony Nejvyššího lidového shromáždění, výnosy Ústředního lidového výboru a usnesení stálého výboru Nejvyššího lidového shromáždění. Ratifikuje a anulují smlouvy uzavírané s cizími státy, přijímá pověřovací a odvolávací listiny diplomatických představitelů cizích států. Za výkon své funkce je zodpovědný Nejvyššímu lidovému shromáždění.³⁰

Zákonodárnou moc dává ústava do rukou Nejvyššímu lidovému shromáždění. Tento orgán je svoláván jednou až dvakrát ročně. Nejvyšší lidové shromáždění schvaluje ústavu a zákony, určuje zásady vnitřní a zahraniční politiky. Volí prezidenta, podle prezidentových návrhů, volí a odvolává viceprezidenty, tajemníka a členy Ústředního lidového výboru a předsedu vládní rady. Volí a odvolává předsedu Ústředního soudu, jmenuje a odvolává generálního prokurátora. Schvaluje státní plán rozvoje národního hospodářství a rozpočet, rozhoduje o otázkách války a míru.³¹

Soudní moc reprezentuje třístupňová soustava soudů a nejvyšším orgánem je Ústavní soud. „*Fakticky je soudní moc podřízena rozhodnutím stranických orgánů, avšak ve skutečnosti jsou všechna důležitá rozhodnutí přijímána ve dvou nejvyšších orgánech KSP, kterými jsou Ústřední výbor a Politický výbor.*“³² Každodenní záležitosti KSP řídí Politický výbor, jehož předsedou je v současnosti Kim Čong – un.

Volby však probíhají způsobem obvyklým v komunistických režimech, to znamená, že volič hlasuje pouze o jednotné kandidátní listině, kterou sestavuje KSP. Hlasování pro poslance shromáždění má pouze jakousi formální funkci. O každé křeslo se totiž uchází jen jeden pečlivě vybraný a předem schválený kandidát. V KLDR sice existuje i několik dalších politických stran, ale ty v podstatě nehrají žádnou roli. Volební účast se většinou blíží 100 procentům, hlavně proto, že Severokorejci jsou k hlasování donuceni zákonem.

---

²⁹North Korea Table of Contents. [online]. The Constitution. [citováno 30. ledna 2012]. Dostupné z WWW: <<http://countrystudies.us/north-korea/58.htm>>.

³⁰KOŠTÁK, V. *Korejská lidově demokratická republika*. Praha: ČTK – Pressfoto, 1979, s. 46

³¹PUCEK, V. *Korejská lidově demokratická republika*. Praha: Svoboda, 1975, s. 60

³²Country Studies: North Korea – The Korean Workers' Party (KWP). [online]. The Korean Workers' Party (KWP). [citováno 30. ledna 2012]. Dostupné z WWW: <<http://countrystudies.us/north-korea/57.htm>>.

2.4 Klasifikace politického systému

Porovnáme – li jednotlivé podmínky politologů, které musí země splňovat, aby byla považována za totalitní, zjistíme, že KLDR splňuje všechna zadaná kritéria. Politolog J. J. Linz například stanovil pro daný systém tři podmínky (viz výše), aby jej bylo možné popsat jako totalitní, a Korejská lidově demokratická republika je všechny splňuje.

Jediným centrem moci je zde Komunistická strana práce, společnost v KLDR ovládá ideologie čučche a všichni občané jsou nuceni účastnit se každotýdenních kurzů politické výchovy a hodin kritiky a sebekritiky.³³ Tyto hodiny nesou název „životní bilancování“. Každý je povinen sám sebe obvinít alespoň z jedné politické chyby a formulovat nejméně dvě výtky na adresu těch, se kterými se pravidelně stýká.³⁴

2.5 Církevně politické poměry

Ústava KLDR sice přiznává všem občanům právo na svobodu vyznání, ale současně stát provádí spíše ateistickou výchovu.

Hospodářská moc náboženských organizací byla omezena již při pozemkové reformě v roce 1946, kdy klášterům a církevním organizacím bylo povoleno vlastnit maximálně 5 hektarů půdy, a po korejské válce činnost těchto organizací nebyla prakticky obnovena.³⁵

Jednou z příčin nepříznivého postoje obyvatel vůči křesťanství je i skutečnost, že šlo o misie z USA, které se snažili rozšířit protestantismus v Koreji. Dnes se v KLDR nekonají prakticky žádné pravidelné bohoslužby. Křesťanské kostely byly vesměs válkou zničeny a buddhistické kláštery jsou udržovány, pokud jde o významnější stavby, jako kulturně historické památky.

Náboženská otázka ani vztah církve ke státu nejsou tedy v současné době v KLDR žádným problémem, většina obyvatel jsou ateisté.

Na druhé straně je i dnes občas zmínka o existenci některých organizací, jako je Strana přátel mládí Sekty nebeské cesty, jež vyrostla z dřívější nábožensko-osvětové organizace, nebo Svaz korejských buddhistů (založený v roce 1945).³⁶

V podstatě však nemají žádnou širší základnu ani tiskové orgány a nehrají proto ve společnosti KLDR zvláštní roli.

---

³³BALÍK, S. *Teorie a praxe totalitních a autoritativních režimů*. Praha: Dokořán, 2004, s. 114

³⁴WERTH, N. a kol. *Černá kniha komunismu II*. Praha: Paseka, 1999, s. 103

³⁵PUCEK, V. *Korejská lidově demokratická republika*. Praha: Svoboda, 1975, s. 63

³⁶Tamtéž, s. 64

2.6 Dosavadní vůdci KLDK

Prvním vládcem KLDK se stal Kim Ir –sen. Ihned po svém nástupu si začal kolem sebe vytvářet masivní kult osobnosti, který vycházel zejména z jeho (mnohdy sporných) hrdinských činů v bojích proti Japoncům. Projevy Kim Ir – Senova kultu jsou v Severní Koreji viditelné na každém kroku. Na ulicích stojí jeho sochy, v každé domácnosti visí obrazy s jeho podobiznou a na jeho počest se skládají písně, básně i revoluční opery.

Již za jeho vlády se oficiální ideologií stala čučche, která prosazuje naprostou soběstačnost KLDK. V řízení státu, společnosti i ekonomiky Kim Ir – sen přijal metody sovětského svazu, takže během 50. a 60. let ovládl Severní Koreu komunistický režim.

V osmdesátých letech se na scéně stále častěji objevoval nejstarší syn Kim Ir sena Kim Čong – il, který byl také potvrzen jako jeho nástupce. Kim Ir – sen zemřel 8. července 1994 a po jeho smrti následovalo tříleté období státního smutku.³⁷ Proto se Kim Čong – il stal oficiálně předsedou Korejské strany práce až v roce 1997, ačkoli fakticky začal vládnout ihned po otcově smrti. Vůdce stalinistického státu zemřel 17 let poté, co převzal vládu roku 2011.

O „Drahém vůdci“, jak byl Kim Čong – il ve vlasti titulován, se nicméně ví jen velmi málo. Vystudoval leteckou školu v bývalé Německé demokratické republice a Kim Ir-senovu univerzitu.³⁸

Nejmladší syn diktátora Kim Čong – un se postavil do čela vlády teprve nedávno, stanul v čele po smrti svého otce Kim Čong – ila v prosinci 2011. Postupně převzal všechny nejvyšší státní funkce včetně vrchního velení ozbrojených sil. Zavázal se, že bude pokračovat dle vzoru svého otce a důraz bude kladen především na posilování armády.³⁹

Je o něm známo, že studoval ve Švýcarsku. S jeho nástupnictvím se také zpočátku vůbec nepočítalo.⁴⁰ Od vlády získal označení „Nejvyšší velitel“.

---

³⁷Kim Čong – il. [online]. Novinky.cz. [citováno 30. ledna 2012]. Dostupné z WWW: <<http://tema.novinky.cz/kim-cong-il>>.

³⁸MAREČEK, O. *Světové problémy: KLDK*. [online]. Světové problémy [citováno 1. března 2012]. Dostupné z WWW: <82.114.195.35:90/Vyuka/Jelinek%20Tomáš/SZ%203.../KLDK.doc>.

³⁹Kim Čong – un řídí tank, jezdí na koni a pozoruje věci. [online]. Česká televize. cz [citováno 1. března 2012]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/159623-kim-cong-un-ridi-tank-jezdi-na-koni-a-pozoruje-veci/>>

⁴⁰Zemřel severokorejský vůdce Kim Čong – il. [online]. České noviny.cz. [citováno 30. ledna 2012]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/zemrel-severokorejsky-vudce-kim-cong-il/730496>>.

Korejská lidově demokratická republika je v médiích popisována jako jeden z posledních fungujících případů totalitního režimu. Jako totalitní je přitom označována v celém období své existence, tedy od roku 1948 až dodnes.

3 Historické souvislosti a rozdělení Koreje

Korea – země ležící ve východní Asii na Korejském poloostrově. Dříve bylo toto území jednotné, avšak dnes již tomu tak není. Korea je v současnosti rozdělena podél 38. rovnoběžky na severní a jižní část. Pro pochopení, proč se tomu tak stalo, je nutné zaměřit se i na dějiny této země.

3.1 Starověk a středověk

Již ve starých čínských kronikách se lze dočíst o existenci mnoho rozdrobených kmenových společenství, které se rozkládaly po celém Korejském poloostrově. Navzájem si byly relativně blízké, a to jak původem, tak jazykem.

Tato společenství postupně vytvořila tři silnější celky s pevnější strukturou. Na severu to byl stát Kogurjo, v jihozápadní části poloostrova Pekče a na jihovýchodě Silla. Je to tzv. období tří království (1 stol. př. n. l. – 7. stol. n. l.).⁴¹ Království se vyvíjela značně nerovnoměrně a postupem času z nich byl vytvořen jeden celek – Korjo. Od tohoto slova pravděpodobně pochází dnešní označení země – Korea.

Historicky nejvýznamnější korejskou dynastií byla dynastie Ri, s hlavním městem v Soulu, jejíž vláda trvala přes pět století (1392 – 1910).⁴² Počátek období je spjat s četnými, pokrokovými reformami, které směřovaly především k upevnění centralizované moci krále. Šestnácté století však přineslo mnoho změn. Tehdy zaútočila na tuto dynastii japonská vojska. Plán Japonska nebyl jen podrobení Koreje, měli v záměru i dobytí Číny.

Korejský odpor byl velmi statečný, velitelé se nevzdávali, dali dohromady námořnictvo, vznikaly domobrany a menší pomoc poskytla i Čína. Japonsko se nakonec vzdalo a začalo se tedy vyjednávat o míru.

3.2 Čínsko – japonská válka

Ostatními zeměmi byla Korea považována za velmi uzavřenou. Příčinou mohla být Čína, kde právě během 19. století probíhaly opiové války. Odmítala totiž všechny požadavky západních zemí o navázání obchodních styků. Její izolace byla ukončena až roku 1879,

---

⁴¹*History of Korea*. [online]. KBS World. [citováno 23. února 2012]. Dostupné z WWW: <http://rki.kbs.co.kr/english/korea/korea_history_con2.htm>.

⁴²KOŠTÁK, V a kol. *Korejská lidově demokratická republika*. Praha: ČTK – Pressfoto, 1979, s.10

kdy byla podepsána obchodní smlouva s Japonskem.⁴³ Prostřednictvím Japonska se Korea poté otevřela celému světu. Následoval vznik japonského vyslanectví, navázání diplomatických styků s USA a smlouvy s dalšími zeměmi. Čína se ale nemohla srovnat s monopolním postavením japonských obchodníků v Koreji a jejich neustálý zájem o vnitřní záležitosti země.

Následně na scénu velmocí, které mají zájem o korejské území, přibyl další silný stát – Rusko. Jakoby už osud Koreje nespadal do jejich rukou, ale spíše do rukou ostatních, snažících se získat tuto zemi zcela pro sebe.

Tato situace byla pravděpodobně nejvíce obtížná pro rolníky. Není proto divu, že zde vypukla rolnická vzpoura, jež si dala za cíl vyhnat všechny cizince ze země. Tato vzpoura dosáhla dokonce takového rozsahu, že vláda byla donucena požádat o pomoc Čínu. Na pomoc však přišlo i Japonsko. Vznikl tak střet dvou velmocí a na korejském území vypukla čínsko – japonská válka, ze které nakonec vyšla vítězně japonská strana. Japonsko sice podepsalo smlouvu, že nemá žádné územní nároky na korejský poloostrov, ale šlo spíše o formalitu, kterou stejně neměli v plánu dodržet.

3.3 Reformy

Korea se ke konci 19. století také rozhodla pro reformy, jež tato země nutně potřebovala. Jako svého pomocníka si vybrali Japonsko, které mělo na tyto změny dohlížet. Do roku 1896 zde proběhlo neuvěřitelných 600 reformních nařízeních, mezi které patřila například změna daňového systému, struktury armády, kalendáře, peněžnictví či vzdělávacího systému.⁴⁴

Reformy, jakkoliv byly prospěšné, nepatřily zrovna mezi oblíbené, zejména mezi konzervativními představiteli. Důvodem bylo, že tyto změny byly prováděny pod záštitou Japonska.

Korejská vláda si začínala být vědoma, že je stále více pod vlivem Japonska a přála se z něj nějakým způsobem vymanit. Její rozhodnutí však nepatří zrovna mezi ta nejšťastnější. Rozhodla se totiž požádat o pomoc další velmoc, a to Rusko. Byla podporována proruská politika, díky které chtěli eliminovat vliv Japonska. Mezi lidmi se šířila vlna nevole vůči Japonsku, vznikaly ozbrojené oddíly. Král s princem byli dokonce přesunuti na ruské vyslanectví, dokud tyto rozbroje nebyly potlačeny. Zůstali zde po celý rok.

---

⁴³ECKERT, J. a kol. *Dějiny Koreje*. Praha: Lidové noviny, 2001, s. 148

⁴⁴Tamtéž, s. 153

Tento pobyt samozřejmě nezůstal bez následků. Vláda byla převedena pod velmi silný ruský vliv. Japonci, zaměstnání vládou, byli propuštěni a nahrazeni ruskými lidmi. Také byla založena ruská jazyková škola či ruská banka.

Jakmile ostatní velmoci viděly, že Rusko si získalo toto zvláštní postavení, začaly žádat o to samé. Japonsko, Anglie, Francie a Německo začaly závodit o získání co největších výhod od korejské vlády.

3.4 Klub nezávislosti

Co se týká lidu, korejský národ jednomyslně odsoudil králův útěk na zahraniční vyslanectví. Nelíbilo se jim také poskytování ekonomických výsad cizincům. Odpor dokonce vyústil v kampaň, kterou zahájil právě založený Klub nezávislosti.

Jako odpověď na všechny kritiky opustil v únoru 1897 tehdejší král Kodžong ruské vyslanectví a vyhlásil světu založení nezávislého korejského císařství.⁴⁵ Tímto aktem se Korea stala císařstvím a král povýšil na císaře. Časem však zarytí vlastenci pochopil, že se Kodžong a jeho nejvyšší úředníci hodlají spoléhat na podporu cizích mocností i nadále. Doufali v zachování korejské integrity, začali kritizovat špatnou politiku vlády, neohroženě bojovali za zachování skutečné nezávislosti země a její svobody.

Klub nezávislosti žádal korejské vůdce, aby přijali nezávislost a neutrální zahraniční politiku, aby žádná ze soupeřících mocností nezískala na poloostrově výhodnější postavení. Snažili se také podporovat hnutí za posílení samotné Koreje.

Nejdůležitější aktivitou avšak bylo iniciování hnutí za demokracii a lidská práva. Dále požadovali rozšíření lidové účasti na politickém dění, prosazování práv jednotlivce na ochranu osobnosti a majetků, právo na svobodu projevu a shromažďování, plnou rovnost všech lidí a lidskou suverenitu.⁴⁶

Když se však Klub nezávislosti začal více prosazovat, Kodžongova konzervativní vláda, která samozřejmě chtěla pokračovat ve své autokratické politice, Klub nezávislosti zakázala.

---

⁴⁵ECKERT, J. a kol. *Dějiny Koreje*. Praha: Lidové noviny, 2001, s. 170

⁴⁶Tamtéž, s. 171

3.5 Rusko – japonská válka

Koncem 19. století opět nastalo období, kdy se Korea stala centrem zájmu. Rusko a Japonsko se přely o větší podíl dohledu nad touto zemí. Rivalita mezi oběma zeměmi přerostla ve válku. Korea vyhlásila neutralitu. Japonsko i přes to poslalo své jednotky a pod hrozbou násilí donutilo Koreu podepsat již připravenou dohodu. Dokument sice uznával nezávislost Koreje a integritu korejského území, ale zároveň od ní požadoval, aby přijala japonský dohled nad státní správou.⁴⁷

Na rozdíl od všeobecného očekávání byla rusko – japonská válka řadou japonských vítězství od začátku až do konce. Když bylo Rusko ochotno podepsat mírovou smlouvu, jejího zprostředkování se ujal prezident USA Theodore Roosevelt. Ačkoliv někteří američtí vyslanci žádali svoji vládu, aby zasáhla ve prospěch Koreje, Roosevelt jejich radu ignoroval. Domníval se, že japonská kontrola je prostředkem k zabránění budoucí expanze Ruska. Navíc se domníval, že tento „souhlas s japonskou nadvládou“ nad Koreou si vyslouží japonské uznání americké hegemonie na Filipínách.⁴⁸

Tato smlouva tak odstranila poslední překážku v japonském ovládnutí Koreje. Japonsko se začalo tedy připravovat na kolonizaci svého souseda bez protestů a překážek. Korejský národ, ač proti své vůli, se stal japonskou kolonií roku 1910.⁴⁹

3.6 Korea v době pod japonskou nadvládou

Pro Koreu nastává období dlouhého ekonomického, politického a vojenského vměšování se do jejich záležitostí, které je nyní formální. Japonská nadvláda ještě zvýšila korejskou nenávist vůči Japoncům.

Japonské společnosti i soukromí přistěhovalci se zmocnili velké části půdy a japonské monopoly intenzivně využívaly korejských přírodních zdrojů. Korea se stala důležitou surovinovou základnou japonského průmyslu, odbytištěm japonského zboží a zdrojem levných pracovních sil.

Japonci získávali kontrolu cílevědomě a rozhodně. Na konci jejich panství v roce 1945 se nenašla oblast korejského života, které by se japonská nadvláda nedotkla. Proto jsou události tohoto období rozhodující pro pochopení korejského vývoje po druhé světové válce.

⁴⁷ECKERT, J. a kol. *Dějiny Koreje*. Praha: Lidové noviny, 2001, s. 173

⁴⁸Tamtéž, s. 173

⁴⁹LAMBERT, T. *A short history of Korea*. [online]. Local histories. [citováno 23.února 2012]. Dostupné z WWW:< <http://www.localhistories.org/korea.html>>.

V čele kolonie stál generální guvernér jmenovaný přímo japonským císařem. Mohl jednat se značnou autonomií. Generální guvernér měl pod kontrolou vojenskou policii i koloniální civilní policii, vydával legislativní nařízení, pod jeho pravomoc spadal právní systém, rozpočtové záležitosti a byl plně nezávislý při jmenování úředníků.⁵⁰

První desetiletí japonské nadvlády je často označované jako „doba temna“.⁵¹ Bylo totiž zakázáno vydávání novin, publikace, které povolení dostaly, procházely před tiskem cenzurou. Japonci se soustředili na rychlé uklidnění kolonie, rozpustili také všechny politické organizace a veřejná shromáždění všeho druhu. Generální guvernér se tvrdě vypořádával s aktivním politickým odporem. Intelektuální život byl v těchto letech omezený, naštěstí se úplně nevytratil.

Ačkoliv byl otevřený politický odpor v Koreji potlačen, objevil se narůstající počet vlasteneckých organizací v zahraničí. Hnutí v exilu pokračovalo během celého období japonské okupace. Přestože bylo roztržité, sehrálo významnou roli při zachování minimální úrovně politického odporu proti Japoncům. Někteří exiloví činitelé se také snažili získat podporu pro korejské hnutí za nezávislost prostřednictvím diplomacie a lobování u zahraničních vlád. I když tato činnost podstatně neovlivnila vnitřní situaci v Koreji, vytvořili alespoň jistou síť korejských politických aktivistů v exilu.

Rok 1914 odstartoval první světovou válku, a ačkoliv korejští delegáti pokračovali ve své aktivitě, málokdo byl v těchto časech ochoten naslouchat. S koncem světové války se téměř uzavřela první dekáda japonské okupace.

Jediným pozitivem této tvrdé politiky byly předpoklady pro vytvoření široké vlastenecké reakce v Koreji. Po první světové válce řada korejských nacionalistů upírala své naděje ke Spojeným státům americkým, především k Wilsonovu plánu na poválečné uspořádání světa v jeho čtrnácti bodech.

V tomto prohlášení totiž hlásal principy humanismu, respektování práva na sebeurčení každého národa a mezinárodní spolupráci pro zajištění míru. Při použití stejných principů, na jejichž základě byla roku 1918 vyhlášena samostatnost Československa nebo také třeba Litvy, Lotyšska a Estonska, by měla získat nezávislost i Korea.⁵²

Tato myšlenka se začala počátkem roku 1919 šířit po celé zemi a získávala si stále větší podporu mezi všemi vrstvami Korejců. Národní buržoazie, reprezentovaná především

---

⁵⁰ECKERT, J. a kol. *Dějiny Koreje*. Praha: Lidové noviny, 2001, s. 187

⁵¹Tamtéž, s. 188

⁵²JANOŠ, J. *Dokonale utajená Korea*. Praha: Libri, 1997, s. 105

náboženskými vůdci, zorganizovala 1. března 1919 rozsáhlou nenásilnou demonstraci.⁵³ Peticí žádala na japonském císaři nezávislost. Toto hnutí se však nečekaně rozrostlo v mohutnou bojovou akci korejského lidu. Japonské vojsko a policie odpověděly velmi striktně a při potlačení hnutí bylo za tři měsíce zabito více než 7900 vlastenců, 16000 jich bylo zraněno a 52 700 uvězněno.⁵⁴ Japonský císař ani západní velmoci korejský požadavek neuznali. Po nezdaru hnutí „1. března“ se do čela národně osvobozenického hnutí dostávala postupně dělnická třída.

Po roce 1919 vyhlásilo Japonsko tzv. kulturní politiku ve snaze získat část korejské buržoazie ke kolaboraci pod heslem „národní autonomie“.⁵⁵ Šlo o reakci na hnutí „1. března“. Navenek vláda zaujala smířlivý postoj, v oblasti politiky byla učiněna řada ústupků a Korejcům byly poskytnuty alespoň minimální svobody. To umožnilo legální činnost různých masových organizací (včetně dělnických a rolnických svazů) a tisku, ovšem pod přísnou kontrolou japonských úřadů. Přesto Japonci stále pracovali na posílení koloniální policie.

Postupem času si však japonská vláda přála urychlit asimilaci Korejců do kulturního a politického života japonského impéria. Začalo se s novými opatřeními. Zaváděly se nové vzdělávací reformy, které měli násilně korejským studentům vštípit japonské hodnoty a vědomí příslušnosti k impériu. Eliminovalo se studium korejštiny a její používání při vyučování.

Když vypukla válka v Tichomoří, dosáhla politika násilné asimilace vrcholu. V roce 1940 byly všechny korejsky psané noviny zastaveny, o rok později však Japonci zasáhli do nejosobnějšího a nejnítěrnějšího zdroje korejské identity – rodových a osobních jmen. „*Narízení o jménech, které bylo uvedeno v platnost blahosklonně dovolovalo všem Korejcům změnit svá jména na japonská.*“⁵⁶

Pro přežití japonského impéria bylo nezbytné přimět jeho poddané, aby jednali a mysleli jako japonští občané, proto tímto Japonci zamýšleli vyhladit identitu korejského lidu.

Poslední léta nadvlády byla pro Korejskou společnost velmi obtížná. Válečná mobilizace spolu s politickými represemi ztěžovaly život obyvatel ještě více. Byl zaveden přídělkový systém, zmizely veškeré publikace v korejštině. Není proto divu, že všichni netrpělivě očekávali konec války.

---

⁵³KOŠŤÁK, V a kol. *Korejská lidově demokratická republika*. Praha: ČTK – Pressfoto, 1979, s. 13

⁵⁴Tamtéž, s. 13

⁵⁵ECKERT, J. a kol. *Dějiny Koreje*. Praha: Lidové noviny, 2001, s. 229

⁵⁶Tamtéž, s. 230

3.7 Osvobození

Po 15. srpnu 1945, kdy se Japonsko vzdalo spojeneckým vojskům, skončilo 35 let nadvlády nad Koreou. Od tohoto dne mohli konečně Korejci začít rozhodovat sami o svém osudu (i když jen na chvíli). Problémem však byla nejednotnost v jejich představách, jak by se měla jejich země dále vyvíjet. Během koloniální éry vzniklo mnoho nacionalistických skupin doma i v zahraničí, každá měla však svoji vlastní historii a styky. Také korejská společnost byla velmi různorodá – co se týče názorů – žili zde lidé, kteří podporovali japonskou nadvládu, ale také zde byli ti, jež se neochotně podrobovali. Japonci nakonec předali moc do rukou Jo Un – hjonga, který se zasadil o propuštění všech politických vězňů a o úplné vyloučení jakýchkoliv japonských zásahů do korejských záležitostí.⁵⁷ Pomohl se sestavením Přípravného výboru pro vznik korejského státu, bylo svoláno shromáždění a oznámilo se vytvoření Korejské lidové republiky.

Ruská armáda však měla s Korejským poloostrovem jiné plány, po druhé světové válce ihned nastoupila na svoji cestu sovětské okupace jak Mandžuska, tak Koreje. USA se tomuto snažily zabránit. Byla svolána schůze Koordinačního výboru ministerstev zahraničí, války a námořnictva Spojených států. Zde se bylo dohodnuto rozdělení poloostrova na dvě okupační zóny, přičemž dělicí linii určovala 38. rovnoběžka.⁵⁸

Sovětský svaz návrh přijal. Obě tyto velmoci však byly konfrontovány se vznikem KLR a zachovali se samozřejmě úplně odlišně. SSSR přijal kapitulaci Japonska a načas se stáhl do pozadí, ponechával volný průběh sociální revoluci. V Severní Koreji byly zakládány lidové výbory, prováděly se zde pozemkové reformy a další změny. Velké průmyslové podniky byly znárodněny a jen malé a střední podniky směly pokračovat ve své činnosti.⁵⁹

Na druhou stranu americká angažovanost v Koreji ostře kontrastovala s tím, co se dělo na severu. Americká okupační armáda odmítla uznat KLR a nakonec ji postavila mimo zákon. Lidové výbory a organizace, které podporovaly dělníky, rolnické odbory byly zlikvidovány. Všechna tato snaha odrážela jasnou pravicovou orientaci.

USA a SSSR tak přispěly zásadním způsobem k vytvoření odlišných států. Vznikl jeden komunistický na severu a jeden kapitalistický na jihu. Středem korejského poloostrova

---

⁵⁷ECKERT, J. a kol. *Dějiny Koreje*. Praha: Lidové noviny, 2001, s. 238

⁵⁸WERTH, N. a kol. *Černá kniha komunismu II*. Praha: Paseka, 1999, s. 93

⁵⁹ECKERT, J. a kol. *Dějiny Koreje*. Praha: Lidové noviny, 2001, s. 238

– podél 38. rovnoběžky – se táhne demilitarizované pásmo oddělující tyto dvě ideologicky zcela rozdílné země.

Velice záhy se ukázalo, že Severní Korea je nejuzavřenějším komunistickým státem na světě. Sovětské úřady totiž brzy zakázaly jakémukoli představiteli mezinárodního společenství vstup do severní části země. Izolace se v průběhu dalších let existence KLRD jen prohlubovala.

4 Korejská válka a její důsledky

Válka v Koreji byla první válkou dvacátého století, kterou vedla Organizace spojených národů proti nějakému státu. Oproti jiným konfliktům je specifická v tom, že zde nebylo žádné oficiální vyhlášení války, jež by určovalo její počátek. Neexistuje ani žádná mírová smlouva označující její konec.

4.1 Korejská válka 1950 – 1953

Po rozdělení korejského poloostrova na dvě části, kdy sever byl ovládán SSSR a jih USA, byla domluva, zejména ze začátku, prakticky nemožná. I když se Spojené státy americké pokusily přednést otázku Koreje na půdě Organizace Spojených národů, které měly dohlížet na celonárodní volby v této zemi, do severní části nebyly vůbec vpuštěny.

Nakonec tedy proběhly volby pouze na jihu. Prvním prezidentem se stal I Sung – man a Korejská republika tak byla vyhlášena 15. srpna 1948.⁶⁰ Na severu na tento akt zareagovali svými vlastními volbami a vyhlášením Korejské lidově demokratické republiky v čele s Kim Ir – senem. Tak vznikly, podobně jako například v Německu, zóna ve správě SSSR a zóna pod dohledem USA.

Kim Ir – sen se totiž nikdy netajil svým plánem vést nejen Severní, ale i Jižní Koreu.⁶¹ Tento svůj plán nevzdával ani v době, kdy se soustředil především na ekonomické záležitosti své země. Severní Korea se totiž po vyhlášení Korejské lidově demokratické republiky před světem zcela uzavřela. Ani americká, ale ani jihokorejská strana si nebyly vědomy, jakého stupně militarizace KLDR dosáhla. Pravděpodobně nikdo nebyl na pochybách, že Korejské republice hrozí časem ze severu nějaké nebezpečí. V zimě 1949 – 1950 byly potyčky okolo 38. rovnoběžky skoro na denním pořádku. Američané se však domnívali, že nejde, ani v budoucnosti nepůjde, o nic jiného než o formu spíše „psychologické války“.

Ve skutečnosti si byli zcela jisti, že v dohledné době nedojde k žádné větší invazi severokorejských sil na jih poloostrova, takže v létě 1949 začali své jednotky z Koreje stahovat.⁶² Což byla, jak se později ukázalo, chyba.

Kim Ir – sen neočekával nějaký dlouhodobý konflikt. Plánoval, že půjde o bleskovou válku a předpokládal jasné vítězství i bez přímé pomoci SSSR. Bylo to zejména

---

⁶⁰ECKERT, J. *Dějiny Koreje*. Praha: Lidové noviny, 2001, s. 245

⁶¹CATCHPOLE, B. *Korejská válka 1950 – 1953*. Praha: BB art, 2003, s. 14

⁶²JACKSON, R. *Letecká válka nad Koreou 1950 – 1953*. Praha: J. Vašut, 1999, s. 5

kvůli politické i vojenské situaci v jižní Koreji, která po odchodu amerických vojsk nebyla zrovna na dobré úrovni.

Dne 25. června 1950 překročila severokorejská armáda 38. rovnoběžku a směřovala dále na jih.⁶³ Útok byl překvapivý a Jižní Korea na to nebyla vůbec připravena. Ze Soulu byla okamžitě evakuována vláda. Již během prvních dvou dnů byl veškerý odpor jihu zlomen a Severokorejci postupovali dále.

Jednotky KILDR byly totiž lépe vycvičené a také zkušenější. Je zapotřebí zmínit vyzbrojení sovětskými tanky a bojovými letouny z druhé světové války. Není proto divu, že brzy nad jihokorejskou armádou získaly po tomto bleskovém útoku převahu.

Tehdejší prezident Spojených států amerických Harry Spenser Truman zažil doslova šok, když k němu dorazila zpráva, že vojska KILDR s tanky a leteckou podporou překročily demarkační linii a rychle postupují dále. Nikdo neměl žádné pochybnosti, že útok zahájila KILDR, ihned bylo schváleno užití amerických vzdušných sil proti útočícím severokorejským vojskům.

Spojené státy tedy rychle vojensky zasáhly a v září – pod záštitou Organizace spojených národů – dramaticky změnilo dosavadní vývoj války. Generál MacArthur, který velel vojskům OSN a Korejské republiky, se úspěšně vylodil v přístavu Inčchon (nedaleko hlavního města jižní Koreje Soulu) a zaútočil na severokorejskou armádu. Soul byl dobyt zpět 28. září a během několika týdnů zatlačily spojenecké a jihokorejské jednotky Severokorejce až k hraniční řece Ja – lu.⁶⁴

Koncem listopadu však nastal v průběhu války nový zvrat – do války vstoupila Čína. Podle jejich tvrzení nešlo o legální armáda, ale o tzv. lidové dobrovolníky, jež přišli na pomoc komunistické Koreji. Ve skutečnosti šlo o vycvičené zkušené vojáky.⁶⁵ Do Severní Koreje postupně dorazilo 320 000 čínských vojáků, kteří započali mohutnou protiofenzívu a zatlačily spojenecké a jihokorejské jednotky zpět do jižní části poloostrova.⁶⁶

Naneštěstí 4. ledna 1951 padl Soul podruhé. Spojenecká vojska ho sice získala během dvou měsíců zpět, avšak dále již nepostoupila – fronta se ustálila podél 38. rovnoběžky. Po dvou letech vyjednávání bylo nakonec 27. července 1953 podepsáno v Pchammundžomu příměří. Čína stáhla své jednotky ze Severu až v roce 1958, avšak Spojené státy mají dodnes na poloostrově okolo 40 tisíc vojáků.⁶⁷

---

⁶³CATCHPOLE, B. *Korejská válka 1950 – 1953*. Praha: BB art, 2003, s. 78

⁶⁴Tamtéž, s. 93

⁶⁵POLEDNE, A. *Největší moderní války*. Praha: Volvo Globator, 2004, s.13

⁶⁶Tamtéž, s. 15

⁶⁷JACKSON, R. *Letecká válka nad Koreou 1950 – 1953*. Praha: J. Vašut, 1999, s. 6

4.2 Důsledky Korejské války

Tři roky bojů v podstatě nevyřešily nic, jen zničily obě části země. Boje, trvající o něco déle než tři roky, si vyžádaly velmi vysoké ztráty na životech.

Válka v Koreji nějakým způsobem zasáhla celkem 22 zemí. Zabito bylo 2,7 milionu lidí, některé odhady hovoří dokonce o více než čtyřech milionech.⁶⁸

Jižní Korea přišla celkově o 300 000 vojáků zabitých, zraněných a nezvěstných. Ztráty Američanů dosáhly 142 000, ostatní spojenecké státy přišly dohromady o 17 000 mužů. Britské Společenství ztratilo 7 000 vojáků, na čínské a severokorejské straně byly velitelstvím sil OSN odhadnuty na více než dva miliony. Je však potřeba zmínit i ztráty na civilním obyvatelstvu, které činily v Severní i Jižní Koreji dohromady okolo milionu a čtvrt lidí.⁶⁹

Velmi negativní důsledky měla válka pro korejský lid. Tento konflikt skončil, tak jak začal – Korea zůstala rozdělena, i když ne přesně podle 38. rovnoběžky. Jižní Korea dosáhla skrovného územního zisku, neboť na severovýchodě linie příměří mírně zasahovala do severokorejského území. Ani jedna země si nezískala všeobecné mezinárodní uznání.

Po konci války však rozhodně nepřišel dokonalý mír. Mezi Korejemi bylo vybudováno demilitarizované pásmo, které je dodnes nejstřeženější hranicí světa. Kolem tohoto pásma drží neustálou hlídku vojska Severní i Jižní Koreje. Přestože mezi oběma zeměmi probíhají mírová jednání, panuje mezi nimi velké napětí.

4.3 Korejská válka a okolní svět

Spojené státy americké si vždy přály rychlé sjednocení země a postupné osvobození korejské společnosti a tento korejský konflikt je na západě hodnocen vcelku jako „spravedlivá válka“ s jediným cílem: zastavit komunistickou agresi. Země, které při tomto konfliktu pomáhaly, odpověděly na výzvu OSN a pomohly chránit světový mír.

Avšak tento přímočarý plán z roku 1950 byl postupně zamlžen vývojem války a její krutou povahou mezi lety 1951 – 1953.

Jelikož nedošlo k formálnímu vyhlášení války KLR nebo Číně a neexistovaly jasně definované cíle, nebylo možné dlouhodobě poutat zájem veřejnosti k zcela anonymním bojištím v jakési vzdálené zemi.

---

⁶⁸POLEDNE, A. *Největší moderní války*. Praha: Volvo Globator, 2004, s.17

⁶⁹JACKSON, R. *Letecká válka nad Koreou 1950 – 1953*. Praha: J. Vašut, 1999, s.146

V očích Američanů byl konflikt velmi nepopulární. Těžké ztráty pěchotních sborů je pobuřovaly, takže doufali v brzký konec toho, co v jejich očích bylo „nesmyslným korejským masakrem“.⁷⁰

Na druhou stranu to byli paradoxně Japonci, kteří měli z prodloužení korejské války hospodářský prospěch. Roku 1945 vyšlo Japonsko z atomových hrůz, které rozpoutalo, jako poražená země. Proto příliv vojáků OSN poskytl okamžitý spotřební trh. Armáda potřebovala letecké a námořní základy, důkladná cvičiště a samozřejmě i odpočinková střediska. Japonci tedy našli v této válce, díky vojsku Organizace Spojených národů, vysoký počet dobře placených míst.

Co se týče Jižní Koreje, konflikt je stál mnoho životů i materiálu. Díky pomoci USA se z ní postupem času stala země s rozvinutým průmyslem.

Tento válečný konflikt vzdáleně souvisel se studenou válkou. Tím, že se ho zúčastnily jak Spojené státy americké, tak Čínská lidová republika, hrozilo dokonce vypuknutí 3. světové války. V podstatě šlo o první velký střet mezi totalitním a demokratickým režimem po druhé světové válce. A i když severní Korea válku prohrála, Kim Ir – Sen byl doma oslavován jako vítěz. Přestože byla jeho země, ekonomika, průmysl i hospodářství v úpadku, oslavovalo se, že jeho komunistická vláda je stále u moci.⁷¹

Korejská válka – konfrontace, která proběhla na území Korejského poloostrova v letech 1950 – 1953. Její příčinou byla snaha severokorejských vojsk o ovládnutí celé Koreje a sloučení pod komunistickou nadvládou. Ačkoliv boje ukončilo v červenci 1953 příměří, doposud jej ale nevystřídala mírová dohoda, takže Korejská lidově demokratická republika je stále ve válečném vztahu s Korejskou republikou.

Konflikt sice propukl mezi Severní a Jižní Koreou, nakonec však přerostl ve střetnutí USA a jeho spojenců s Čínou, která byla podporována Sovětským svazem. Zpočátku nebylo jasné, jak se tato válka vyvine – zda se nerozroste v třetí světovou válku či zda nebudou dokonce použity jaderné zbraně.

---

⁷⁰*Korejská válka 1950 – 1953*. [online]. U. S. military. [citováno 25.února 2012].

Dostupné z WWW: <<http://www.usmilitary.estranky.cz/clanky/korejska-valka-1950-1953.html>>

⁷¹ŠKOCHOVÁ, M. *Analýza Korejské války*. [online]. E-polis.cz. [citováno 25.února 2012].

Dostupné z WWW: <<http://www.e-polis.cz/mezinarodni-vztahy/259-analyza-korejske-valky.html>>

5 Současný vývoj KLCDR

Na korejském poloostrově leží dva státy, jejichž režimy jsou velmi odlišné. Korejská republika je státem demokratickým, avšak v Korejské lidově demokratické republice panuje totalitní systém, jenž je považován za jeden z nejtuzších a nejrepresivnějších.

V současnosti je tato země častým tématem v médiích, čelí několika závažným problémům, mezi něž patří především ekonomická situace země a z toho vyplývající problémy.

5.1 Hladomor v KLCDR

Po konci druhé světové války byla ekonomická situace v Severní Koreji lepší než na jihu, tento náskok byl postupně zlikvidován strnulou centralizovanou politikou. Ze začátku byl tento stát ve velké míře podporován SSSR, avšak po jeho rozpadu se ekonomická situace v KLCDR zhoršuje.

Hladomor se v Severní Koreji začal objevovat již od poloviny 90. let a jeho hlavní vlna skončila až roku 2001. Tímto však problém neskončil, jelikož i poté KLCDR nutně potřebovala zahraniční potravinovou pomoc.

Příčinou je zejména severokorejské zemědělství, které bylo závislé na Sovětském svazu. Prodával KLCDR zemědělské stroje pod cenou, pravděpodobně kvůli dosažení svých politických zájmů v této zemi. V té době bylo kolektivizované zemědělství schopné uživit obyvatele, ale zvrat nastal po roce 1991, kdy se SSSR rozpadl. Severní Korea tak ztratila svého dodavatele strojů i odbytiště svých výrobků. Z tohoto důvodu začalo zemědělství stagnovat. K tomu přispěly i nehostinné podmínky pro zemědělce (jen 18% orné půdy).⁷²

První snahy o zvrácení této situace se objevily již v roce 1992, kdy vláda nařídila jíst denně jen dvě jídla (místo tradičních tří) s odůvodněním, že jídlo je nezdravé. V roce 1994 zůstali odlehlejší oblasti dokonce několik dní bez dodávek jídla.⁷³

Aby toho nebylo málo, postihla zemi v roce 1995 povodeň, která znehodnotila několik statisíců hektarů orné půdy a poškodila i velkou část sklizně. Severní Korea se ani nestihla vypořádat s povodněmi a musela čelit další přírodní katastrofě – přišlo totiž obrovské sucho. V roce 1997 dosáhl hladomor v Koreji největší intenzity, ztráty na životech byly obrovské.

---

⁷²ZAJÍČEK, V. *Hladomor*. [online]. Korejská lidově demokratická republika. [citováno 1. února 2012].

Dostupné z WWW: <<http://problemykldr.webnode.cz/hladomor/>>.

⁷³Tamtéž

Naštěstí vláda KLRD přijala zahraniční pomoc a jen díky tomu nebyly následky ještě horší. Těto pomoci se účastnila Jižní Korea, Japonsko a Spojené státy americké.⁷⁴

Je však zarážející, že ještě dodnes vláda nepřijala žádné preventivní opatření, hrozba hladomoru tak trvá i nyní.

Asi polovina obyvatel trpí v současné době podvýživou. Kvůli limitovaným přidělům se tak musí domácnosti spoléhat na sebe a na zajištění jídla způsoby jako je chov dobytka, zahrádky, či dokonce sběr divoce rostoucích plodin. Avšak městské části přístup k těmto „strategiím“ nemají, jejich situace je mnohem horší.

I když KLRD zprávu o obětech nezveřejnila, odhaduje se, že během let 1994 – 2004 přišlo o život až jeden milion lidí.⁷⁵

5.2 Uprchlíctví

Navzdory velké ostražitosti pohraničnicků se určitému počtu Severokorejců podařilo uprchnout. Od konce Korejské války, která probíhala v letech 1950 – 1953, jich ze země uprchlo více než 23 000.⁷⁶

Severokorejští obyvatelé nemají nejmenší ponětí o tom, co se děje venku, podléhají totiž přísné kontrole. Počet těch, kteří ilegálně překračují hranici, je však stále poměrně nízký. Odhaduje se, že v roce 1997 až sto osob překročilo hranice, toto číslo je značně vyšší v porovnání s průměrem devadesátých let. Od roku 1993 se počet každoročních přechodů hranic zpětinásobil a naštěstí vykazuje stále vzestupnou tendenci.⁷⁷

Důvodem k uprchlictví je zejména potravinová situace panující v Severní Koreji. Další příčinou je například nespokojenost či nesouhlas s vládou a režimem. Severokorejci, kteří se však rozhodnou opustit území státu, na sebe berou obrovská rizika. Pokusí - li se občan nelegálně opustit zemi, hrozí mu zastřelení. Hlídkující pohraničníci mají nařazení na ně střílet i bez vyzvání.⁷⁸

---

⁷⁴ Korea: Vnitropolitická charakteristika. [online]. BusinessInfo. [citováno 30. ledna 2012]. Dostupné z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/sti/korea-severni-kldr-vnitropoliticka-charakteristika/2/1001444/>>.

⁷⁵ Severní Korea, jeden den života. [online]. Současné nedemokratické režimy. [citováno 1. února 2012]. Dostupné z WWW: <http://www.jedensvetnaskolach.cz/download/pdf/jsnsfilmquestions_129.pdf>.

⁷⁶ Vojáci zastřelili vesničany na útěku ze Severní Koreje. [online]. Tn.nova.cz. [citováno 29. února 2012]. Dostupné z WWW <<http://tn.nova.cz/zpravy/zahranici/vojaci-zastrelili-vesnicany-na-uteku-ze-severni-koreje.html>>.

⁷⁷ WERTH, N. a kol. Černá kniha komunismu II. Praha: Paseka, 1999, s. 106

⁷⁸ Human rights for people of North Korea. [online]. The Committee for human right in North Korea [citováno 28. února 2012]. Dostupné z WWW <<http://hrnk.org/>>.

Lidé se Severní Koreje si jako cíl svého útěku vybírají většinou Jižní Koreu nebo Mandžusko, kde žije korejská menšina ve větším počtu. Existují zde dokonce záchytné tábory pro uprchlíky, které zakládají mezinárodní nevládní organizace a pomáhají zde i japonské dobrovolníky. Jižní Korea se přílivu uprchlíků brání, představují pro ni nejen ekonomickou zátěž ale i nebezpečí nasazení severokorejských špiónů. Přesto je k nim tolerantní.

Naprosto nepřátelská je však k severokorejským uprchlíkům Čína. Mezi KLDŘ a ČLR existuje smlouva o navrácení uprchlíků. Ta motivuje obyvatel Číny k deportaci těchto lidí za odměnu.⁷⁹ Dostanou – li se tedy Severokorejci na území Číny, nejsou v bezpečí. Spíše naopak. V této situaci pro ně nastává fáze skrývání a celkové ostražitosti.

Pokud je uprchlík chycen, je často podroben fyzicky i psychicky náročným výslechům, po nichž následuje umístění do některého z pracovních táborů. Jak uvádí zpráva Amnesty International, při výsleších bývají vězni bití kovovými nebo dřevěnými tyčemi, a poté polévání ledovou vodou. V nápravných zařízeních, která jsou velmi často přelidněná, vězni trpí nedostatkem potravy, hygienických potřeb a lékařskou péčí.⁸⁰

KLDŘ svým chováním tak porušuje Mezinárodní pakt o občanských a politických právech. Právě v jeho sedmém článku se píše, že „*nikdo nesmí být mučen nebo podrobován krutému, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestu*“⁸¹

5.3 Koncentrační tábory

Severní Korea se sice snaží, aby se ven nedostaly žádné informace o koncentračních táborech, které se zde nachází, ale i přesto se naštěstí čas od času nějakému vězni podaří utéct. Tento dezertér poté může předat své svědectví západním organizacím. Oficiálně o táborech neexistují žádné údaje, ale předpokládá se, že je v nich mučeno a vězněno okolo 200 000 lidí.⁸²

---

⁷⁹ *Severní Korea, jeden den života*. [online]. Současné nedemokratické režimy. [citováno 1. února 2012].

Dostupné z WWW: <http://www.jedensvetnaskolach.cz/download/pdf/jsnsfilmpdfquestions_129.pdf>.

⁸⁰ *North Koreans facing forcible return*. [online]. Amnesty International. [citováno 29. února 2012].

Dostupné z WWW: <<http://www.amnesty.org/en/library/info/ASA17/006/2012/en>>.

⁸¹ *Mezinárodní pakt o občanských a politických právech*. [online]. Vláda České Republiky. [citováno 28. února 2012]. Dostupné z WWW: <<http://www.vlada.cz/scripts/detail.php?id=19852>>.

⁸² *Severní Korea: v koncentračním táboře trpí až 200 000 lidí*. [online]. Tyden.cz. [citováno 1. února 2012].

Dostupné z WWW: <http://www.tyden.cz/rubriky/zahranici/asia-a-oceanie/severni-korea-vezni-v-koncentracnich-taborech-200-tisic-lidi_200804.html>.

Mezi vězně nejčastěji patří neúspěšní uprchlíci, příslušníci inteligence, ale dokonce i ženy, které přišly do jiného stavu s cizincem.⁸³ Strádají zde hladem, zimou, nelidsky tvrdou prací a na denním pořádku jsou zde i popravky. V podstatě si s ničím nezadají s nacistickými tábory.

Podle výpovědi jedné svědkyně tábory obsahují vesnice pro vězně, doly na těžbu nerostných surovin, ale také popraviště, elektrické ploty a dokonce příkopy plné ostrých kůlů.⁸⁴

Mezi zákony, které musí být striktně dodržovány v těchto táborech, patří: vězeň nesmí utéct z tábora, musí uposlechnout jakéhokoliv příkazu strážce, musí dosáhnout stanoveného pracovního úkolu a musí se kát za svoje chyby.⁸⁵

V KLDR je oproti okolnímu světu i obrovské množství poprav. Toto číslo sice klesá díky celosvětovému tlaku, ale kvůli uzavřenosti Severní Koreje jsou přesnější detaily neznámé. Je však možné vyjít i ze severokorejského trestního zákoníku, jež stanovuje celkem čtyřicet sedm zločinů, za které je možno být odsouzen k trestu smrti. Souhrnně je lze klasifikovat jako zločiny proti suverenitě státu, proti státní správě, proti státnímu majetku, zločiny na osobách či zločiny na majetku občanů a zločiny vojenské.⁸⁶

Také uprchlíci poskytli jisté informace o veřejných popravách postihujících civilní obyvatelstvo a trestajících zločiny jako prostituce, zrada, vražda, znásilnění, vzpoura. Dav je přitom vybízen ke spolupráci a výkon trestu je doprovázen křikem, nadávkami, dokonce i házením kamenů. Občas dochází ke skutečnému lynčování a v tom případě je odsouzený ubit k smrti, zatímco dav vyvolává hesla.⁸⁷

Severní Korea však nedisponuje pouze koncentračními tábory, existuje zde několik dalších represivních institucí. Mezi ně patří stanice prvního zajištění, kde vězni čekají na soud za drobné politické delikty, ale i delikty, které nemají žádný politický charakter. Střediska nápravy prací, které je možné nalézt v každém městě. Jsou určeny pro osoby, jež jsou považovány za asociální, zahálčivé, tedy líné. Vězeň v nich tráví měsíce až rok, často bez soudu a přesného obvinění. Tábory nucených prací jsou určeny pro zločiny spadající

---

⁸³ZAJÍČEK, V. *Koncentrační tábory*. [online]. Korejská lidově demokratická republika. [citováno 1. února 2012]. Dostupné z WWW: <http://problemyklDR.webnode.cz/koncentracni-tabory/> >.

⁸⁴KÁJÍNEK, M. *Pracovní tábory v Severní Koreji*. [online]. Velká epocha. [citováno 1. února 2012]. Dostupné z WWW: <<http://www.velkaepocha.sk/2011072217450/Pracovni-tabory-v-Severni-koreji-horsi-nez-smrt.html> >.

⁸⁵KÁJÍNEK, M. *Pracovní tábory v Severní Koreji*. [online]. Velká epocha. [citováno 01. února 2012]. Dostupné z WWW: <<http://www.velkaepocha.sk/2011072217450/Pracovni-tabory-v-Severni-koreji-horsi-nez-smrt.html> >.

⁸⁶WERTH, N. a kol. *Černá kniha komunismu II.*, Praha: Paseka, 1999 s. 98

⁸⁷Tamtéž, s. 98

do obecného práva, tedy pro krádeže, pokusy o vraždu, znásilnění, avšak nachází se zde například i děti politických vězňů. Do tzv. deportačních zón jsou umisťováni jedinci pokládání za nespolehlivé (například rodinní příslušníci osob, které přeběhly na jih). Až zóny zvláštního režimu jsou skutečné koncentrační tábory, kde je možno najít politické vězně. Tyto zóny zvláštního režimu se nacházejí především na severu země, v horských oblastech, které jsou často těžko přístupné.⁸⁸

Je sice pravdou, že proti tomuto stavu jsou sepisovány petice, otevřené dopisy a organizovány stávky po celém světě, vše je však bezvýsledné. Přes všechna prokázaná svědectví KLCDR stále tvrdí, že jsou v této zemi lidská práva dodržovaná a odmítá i tvrzení o koncentračních táborech či mučení lidí.

5.4 Armáda KLCDR

Korejská lidově demokratická republika má čtvrtou nejsilnější armádu světa. Aby si však vláda mohla udržet tento stav, je na to samozřejmě zapotřebí velkého množství peněz, které by mohly být vynaloženy jinde – a mnohem efektivněji.

Armáda však tvoří základní pilíř režimu, a proto jsou na ni vykládány nemalé prostředky. Vojsko je vybaveno především sovětskými zbraněmi, které jsou sice zastaralé, ale počet vojáků tento malý nedostatek vynahrazuje.

Pozemní armáda Severní Koreje má podobnou strukturu jako síly Číny nebo bývalého SSSR. Hlavní sílu představuje asi 3 600 tanků a velké obavy vzbuzuje severokorejské dělostřelectvo. Důvodem je možnost střelby granátu či raket s chemickými hlavicemi. Protivzdušnou obranu zajišťuje především hustá síť protiletadlového dělostřelectva.

Celá země je navíc propojena tunely, všemožnými podzemními základnami a sklady zbraní hluboko v horách, o nichž ví jen ti „nejvyšší“.⁸⁹

Severní Korea je specifická díky své neobyčejně silné ideologické motivaci vojáků a jejich morálky. Všem občanů KLCDR je již od narození vštěpována bezvýhradná oddanost ke komunistickému režimu. V případě války by tedy pravděpodobně bojovali fanaticky a každému protivníkovi by jistě způsobili těžké ztráty. Veškeré společenské oblasti jsou nuceny sledovat vojenského ducha a osvojovat vojenské metody.

---

⁸⁸ WERTH, N. a kol. *Černá kniha komunismu II*. Praha: Paseka, 1999, s. 102

⁸⁹ *KLCDR zatím útočí běžnými zbraněmi*. [online]. Ihned.cz. [citováno 01. února 2012]. Dostupné z WWW: <<http://multimedia.ihned.cz/fotogalerie-stars/c1-48284740-kldr-zatim-utoci-beznymi-zbranemi-majich-hodne-a-neni-to-zadny-srot>>.

Nejvyšším velitelem armády je Kim Čong – un, který jím byl jmenován po smrti svého otce Kim Čong – ila. Kim Čong - un již po smrti svého otce získal od vlády označení „Nejvyšší velitel“.⁹⁰

5.5 Zbraně hromadného ničení

Jaderné zbraně patří mezi bojové prostředky, mají obrovskou destruktivní sílu při samotné explozi a smrtící účinky následného radioaktivního zamoření.

Na zemi se v současné době nachází tolik jaderných zbraní, že jejich použití by zničilo veškerý život na planetě. Jaderné zbraně vlastní například Rusko, Velká Británie, Francie i Korejská lidově demokratická republika.⁹¹

Již od 50. let 20. století budovala Severní Korea ve spolupráci se Sovětským svazem civilní jaderný program. Sice se roku 1985 připojila ke Smlouvě o nešíření jaderných zbraní, ale už v lednu 2003 od ní odstoupila.⁹²

O výrobu plutonia (látky potřebné k výrobě jaderné zbraně) se zřejmě snaží už pár desítek let. KLDK se ale až v roce 2002 ke svému tajnému programu vývoje jaderných zbraní přiznala.

Pchjongjang v posledních letech provedla dva jaderné pokusy, ale není prokázáno, zda vlastní funkční jaderné zbraně.⁹³ Pravděpodobně se však k této situaci schyluje. První jaderná nálož byla odpálena roku 2006, další o dva roky později. Severní Korea však plánuje kromě svého jaderného programu vybudování systému nukleárních střel.⁹⁴

Mezinárodní jednání, zabývající se jaderným programem KLDK, započala již roku 2005.

Tzv. šestistranné rozhovory (jednání mezi Čínou, Korejskou lidově demokratickou republikou, Korejskou republikou, Ruskou federací a Japonskem) měly docílit především

---

⁹⁰Kim Čong – un je nejvyšším velitelem. [online]. Deník.cz. [citováno 1. února 2012].

Dostupné z WWW: <http://www.denik.cz/ze_sveta/kim-cong-una-je-nejvyssim-velitelem-20111231.html>.

⁹¹Globální jaderné síly. [online]. BBCCZECH.com. [citováno 1. února 2012]. Dostupné z WWW: <http://www.bbc.co.uk/czech/specials/1117_global_nuclear/page4.shtml>.

⁹²Proliferace jaderných zbraní. [online]. Diplomatické fórum. [citováno 01. února 2012]. Dostupné z WWW: <<http://www.diplomatickeforum.cz/odkazy/ke-stazeni.php>>.

⁹³Rozjeli jsme jaderný program ve velkém, tvrdí KLDK. [online]. Lidovky.cz fórum. [citováno 1. února 2012]. Dostupné z WWW: <http://www.lidovky.cz/rozjeli-jsme-jaderny-program-ve-velkem-tvrdi-kldr-fva-/ln_zahranici.asp?c=A101121_104620_ln_zahranici_hs>.

⁹⁴Globální jaderné síly. [online]. BBCCZECH.com. [citováno 1. února 2012]. Dostupné z WWW: <http://www.bbc.co.uk/czech/specials/1117_global_nuclear/page4.shtml>.

urovnání veškerých sporů diplomatickou cestou a najít mírové řešení jaderného odzbrojení Severní Koreje.⁹⁵

KLDR dokonce oznámila, že se vzdá jaderných zbraní. Výměnou žádala potravinovou pomoc.

Šestistranné rozhovory pokračovaly až do roku 2009. Tento rok však znamenal zhoršení vztahů mezi USA a KLDR – Severní Korea provedla druhý test jaderných zbraní. Oznámila také, že šestistranné rozhovory považuje za bezvýsledné a odstoupila.⁹⁶

Ekonomická situace země donutila Severní Koreu obnovit jednání s USA. Koncem února 2012 souhlasila se zastavením jaderného obohacování uranu, které slouží k získání materiálu potřebného pro výrobu jaderných zbraní. Výměnou za tento slib obdrží KLDR od Spojených států amerických zásobu potravin. Touto dohodou, ačkoliv úspěšnou, však nic nekončí. USA by rády o jaderném odzbrojení diskutovaly především i za účasti Jižní Koreje, Japonska, Číny a Ruska.⁹⁷

V dubnu roku 2012 Korejská lidově demokratická republika plánuje vypuštění družice sestavené pomocí domácích technologií. Ačkoliv Severní Korea tvrdí, že satelit na oběžnou dráhu umístí na počest zakladatele země Kim Ir – Sena, zahraničí se obává, že skutečným cílem je vyzkoušení rakety dlouhého doletu. OSN vybízí KLDR, jež je tedy v současnosti opět centrem kritik, aby se svého plánu vzdala.⁹⁸

5.6 Ekonomika

Ekonomická praxe je vedená pod ideologii čučche a songun (nezávislost, soběstačnost, upřednostňování obrany země před vším ostatním). Těžký průmysl je zde považován za klíčový, jelikož jde ruku v ruce se zbrojním průmyslem.

---

⁹⁵JABŮRKOVÁ, M. *Minulost a budoucnost šestistranných rozhovorů*. [online]. Aktuálně o KLDR [citováno 1. března 2012]. Dostupné z WWW: <<http://kldr2011.blog.cz/1111/minulost-a-budoucnost-sestistrannych-rozhovoru>>.

⁹⁶Tamtéž

⁹⁷*KLDR zastaví jaderný program výměnou za potravinovou pomoc od USA*. [online]. Horké zprávy.cz. [citováno 1. března 2012]. Dostupné z WWW: <<http://horkezpravy.libimseti.cz/zpravy/7836-kldr-zastavi-jaderny-program-vymenou-za-potravinovou-pomoc-od-usa>>.

⁹⁸*Vesmírný program KLDR kritizuje už i Čína*. [online]. Lidovky.cz. [citováno 20. března 2012]. Dostupné z WWW: <http://www.lidovky.cz/vesmirny-program-kldr-kritizuje-uz-i-cina-fi1-/ln_veda.asp?c=A120318_204621_ln_veda_kim>.

Severní Korea je ekonomicky hodně slabá a především nestabilní. Ze začátku se jí dostávalo velké podpory od SSSR ale po jeho zániku se její situace zhoršuje.

Pro směřování KLDR a vývoj její ekonomiky je nezbytně důležitá centrálně plánovaná ekonomika, zestátněný průmysl, kolektivizované zemědělství, opomíjení lehkého průmyslu a vědy, důraz na zbrojení a těžký průmysl a uzavření se zahraničnímu obchodu a spoléhání se na soběstačnost.

Procesy kolektivizace zemědělství a zestátnění průmyslu byly dokončeny v letech 1958 a 1959. Ačkoliv ze začátku tento systém slavil úspěch, nadprodukce bylo dosaženo zejména na úkor snížení kvality výrobků. Místo toho, aby Severní Korea začala řešit problém upadajícího hospodářství, snažila se jej spíše oddalovat díky výhodným vztahům s Čínou a Sovětským svazem. Přestože se okolní svět na přelomu osmdesátých a devadesátých let stále více proměňoval, tím více se KLDR zatvrzovala.

Její izolace se prolomila až roku 1995, kdy se KLDR dokonce přiznala veřejně, že se její ekonomika hroutí. Oficiální zdůvodnění však nebyl stav ekonomiky, ale ničivé povodně.

Vláda KLDR si uvědomila, že musí nějakým způsobem povolit a dát obyvatelstvu možnost zajistit si obživu i bez spoléhání na stát. Změna ústavy z roku 1998 povolovala soukromé vlastnictví nevýrobních prostředků pro naplnění potřeb jednotlivců. Další série reforem, uvedená v platnost roku 2002, šla ve svých důsledcích mnohem dále. Byla zde snaha uvolnit kontrolu cen, a tak umožnění stanovení cen podle nabídky a poptávky, decentralizaci rozhodování o ekonomice a poskytnutí větší autonomie.⁹⁹

Ale už o pět let později, byly provedeny nové změny, které znamenaly pravý opak. Vláda se pokusila zastavit směřování k volnému trhu, omezení soukromých pěstitelských ploch. Tyto reformy měly přivést obyvatelstvo zpět pod kontrolu státu – nikdo neměl opouštět zemi, všichni měli pracovat v továrnách nebo zemědělských družstvech a jíst měli přidělené potraviny.

Proto průmyslová výroba a výroba energie trvale upadají a výpadky elektřiny jsou na denním pořádku. Spotřeba elektřiny jednotlivých domácností je velmi omezená a také hlídána.

Zaměstnanost se v Severní Koreji rozkládá především do dvou okruhů, přičemž prvním je zemědělství a druhým průmysl a služby. Severní Korea je velmi bohatá na nerostné suroviny (například olovo, tuha, černé uhlí a železná ruda). Pěstuje se zde především proso,

---

⁹⁹BLINKA, J. *Fenomén severokorejského uprchlictví*. [online]. Bakalářská práce. [citováno 1. února 2012]. Dostupné z WWW: <http://is.muni.cz/th/257346/fss_b/Jan_Blinka_Bakalarska_prace.txt>.

brambory a pšenice.¹⁰⁰ Zemědělství se však nachází na velmi nízké úrovni, jelikož strojní vybavení nepatří zrovna mezi moderní. Proto je velmi nevykonně a nedokáže uživit obyvatelstvo Severní Koreje. Export není velký a i to je důvodem zadlužení korejské vlády.

Vinu je tedy možné nalézt v nepřístupnosti k základním ekonomickým reformám, v kolektivním plánovaném zemědělství a v nedostatku nové zemědělské techniky.

5.7 Porušování lidských práv v KLDK

Základní lidská práva jsou ustanovena v ústavě každého státu. I přes to však můžeme nalézt mnoho států, kde jsou tato práva porušována. K porušování lidských práv dochází zejména ve státech s totalitními režimy.

Korejská lidově demokratická republika patří k zemím, které jsou světem nejvíce kritizované a obviňované právě z nedodržování základních lidských práv a svobod. Je zde naprosto omezeno právo svobodně opustit zemi, existují zde koncentrační či pracovní tábory, kde občané trpí nelidskými podmínkami, neexistuje svoboda projevu a všechna média jsou přísně cenzurována. Stát usiluje i o totální kontrolu nad internetem. Obává se, že by se občan KLDK mohl seznámit s něčím, co by odporovalo vládnímu režimu. Sám přístup k internetu nebo dokonce k osobnímu počítači, je velmi komplikovaný. Počítače jsou určeny pouze pro vládní úředníky, armádu a cizince.¹⁰¹

Registraci Korejské strany práce podléhají všechny rádiové přijímače, na kterých jsou automaticky naladěny státní kanály. Využívání jakýchkoliv jiných médií je ilegální a dohled nad tím má tajná policie. V zemi je také mimo jiné zakázáno mluvit s turisty.¹⁰²

Oficiálně v Severní Koreji působila v letech 1953 – 1972 jen jedna rozhlasová stanice a čtyři deníky, vše pod vlivem Korejské strany práce. Obsah jednotlivých médií je čistě politický a propagandistický.¹⁰³

Severokorejský režim dělí obyvatelstvo do tří skupin, které jsou dále rozděleny do několika dalších podskupin. Tyto tři hlavní skupiny by se daly označit jako loajální (severokorejská elita, armáda), nespolehlivá (většina obyvatel pracujících v průmyslu,

---

¹⁰⁰ *Hospodářství a průmysl*. [online]. Severní Korea. [citováno 1. února 2012]. Dostupné z WWW: <<http://www.severnikorea.info/prumysl.html>>.

¹⁰¹ PITRA, V. *Cenzura internetu v KLDK a KR*. [online]. Jižní Korea [citováno 1. března 2012]. Dostupné z WWW: <<http://zpravy.jiznikorea.eu/post/Cenzura-internetu-v-Koreji.aspx>>.

¹⁰² BÁRTOVÁ, Z. *Porušování lidských práv*. [online]. Mladá Boleslav. [citováno 1. února 2012]. Dostupné z WWW: <<http://websidepbridy.wz.cz/20102011/gps/referaty/07/lidpravaalfa.pdf>>.

¹⁰³ Tamtéž

službách) a zavržená (ti, kteří pracují většinou v zemědělství, živí elitu a mají nejhorší životní perspektivu).¹⁰⁴

Do skupiny zavržených je potřeba započítat i ty, jež trpí v koncentračních táborech. Při deportacích do těchto zařízení je uplatňován princip kolektivní viny, což znamená, že kromě provinilce je s ním poslána i jeho rodina a často i rodiny, které s ním sousedí. Za protirežimní činnost tak trpí nejen ten, který se jí dopustil, ale i jeho děti, vnuci a nejbližší okolí. Výsledkem tedy je vzájemná kontrola všech Korejců.¹⁰⁵

5.8 Zahraniční politické vazby KLDŘ

Severní Korea sousedí z velké části s Čínou, na severu Korejského poloostrova s Ruskem a na jihu, podél 38. rovnoběžky, s Jižní Koreou.

S Čínou sdílí Severní Korea velmi mnoho. Nejedná se pouze o hranici, či dědictví konfucianismu, ale i historii. Obě tyto země zažily japonskou okupaci a byly ovlivněny marxismem.

V průběhu let se od sebe spíše vzdálily – po stránce ideologické, politické i ekonomické. Přesto všechno spolu stále udržují specifické vztahy. Čínská lidová republika poskytuje KLDŘ potravinovou pomoc, snažila se poradit Severní Koreji i v oblasti reformování hospodářství. Avšak ta stále odmítá jakoukoliv změnu, která by ji přivedla blíže k tržnímu způsobu ekonomiky.

Čína se snaží udržet styky se Severní Koreou zejména kvůli zachování míru. Zpráva International Crisis Group zmiňuje, že Čína má pro případ pádu severokorejského režimu dokonce připravený plán invaze do KLDŘ. Doufá, že tímto způsobem bude schopna zajistit stabilitu svých hranic, ale i náklonnost budoucí vládnoucí skupiny.¹⁰⁶

Příliš ostré stanovisko vůči KLDŘ nezaujímá i z několika dalších důvodů. Pokud by se Čína postavila na stranu protivníků Severní Koreje, její soused by se mohl naprosto uzavřít do sebe. KLDŘ by se poté bez jakýkoliv spojenců mohla projevit jako velmi

---

¹⁰⁴ŘEKA, F. *Nacionální socialismus v Severní Koreji*. [online]. Blog Františka Řeky. [citováno 1. února 2012]. Dostupné z WWW: <<http://frantisekreka.wordpress.com/2012/01/05/nacionalni-socialismus-v-severni-koreji/>>.

¹⁰⁵*Severní Korea, jeden den života*. [online]. Současné nedemokratické režimy. [citováno 1. února 2012]. Dostupné z WWW: <http://www.jedensvetnaskolach.cz/download/pdf/jsnsfilmquestions_129.pdf>.

¹⁰⁶*Shades of Red: China's debate over North Korea*. [online]. International Crisis Group. [citováno 29. února 2012]. Dostupné z WWW: <<http://www.crisisgroup.org/en/regions/asia/north-east-asia/north-korea/179-shades-of-red-chinas-debate-over-north-korea.aspx>>.

nebezpečný soupeř a zaútočit mimo jiné i na Čínu. Změny v režimu Severní Koreje by tedy mohly mít velmi vážné následky.

ČLR je často kritizována za to, že stojí na straně KLLDR. Je jedním z mála států, které mají vůbec nějaký vliv na tuto zemi. Je také největším investorem a jejím nejdůležitějším obchodním partnerem. Dodává nejen ropu, ale i potravu.

Na druhou stranu Čína spolupracuje i se Západem. I tento vztah je pro ni velmi důležitý, a to nejen ekonomicky.

Severní Korea byla v 80. letech přímo závislá, hospodářsky i vojensky, na SSSR, s Ruskem však už takové vztahy neudrží. Po ekonomickém kolapsu a následném rozpadu Sovětského svazu, v době, kdy se i Čína začínala otevírat světu, se KLLDR čím dál tím více uzavírala. Kim Ir – sen, po něm i jeho syn Kim Čong – il, zformulovali státní ideologii zvanou čučche, která se stala novou základnou pro další vývoj této země.

Zhroucení komunistických režimů ve střední i východní Evropě roku 1989 vysvětlovala severokorejská média nadměrnou závislostí na Sovětském svazu. Tímto jen potvrdila jedinečnost své ideologie, která prosazuje úplnou soběstačnost.¹⁰⁷

Přesto všechno se téměř ihned po rozpadu SSSR začala korejská ekonomika hroutit. KLLDR byla tak nucena najít si stát, se kterým by obchodovala a který by jí i jistým způsobem pomohl. Severní Korea se tak stala ekonomicky závislá na ČLR, stejným způsobem, jakým byla předtím závislá na Sovětském svazu.

Avšak i nadále tuto zemi provázejí neustálé ekonomické potíže. V srpnu roku 2011 se Kim Čong – il setkal s ruským prezidentem Dmitrijem Medvěděvem. Jedním z nejdůležitějších témat byly rozhovory týkající se odzbrojování. S těmi Kim Čong – il souhlasil, samozřejmě výměnou za ekonomickou pomoc pro svoji zemi.¹⁰⁸

Rusko si od této návštěvy pravděpodobně slibovalo i srovnání mezinárodních vztahů, především mezi Korejskou lidově demokratickou a Korejskou republikou.

Vzájemné vztahy těchto dvou zemí – KR a KLLDR – jsou stále velmi napjaté a poněkud komplikovanější. Ještě před druhou světovou válkou byla Korea sjednocená, vše se změnilo roku 1945, kdy na Korejském poloostrově byly vytvořeny dva státy s zcela odlišnými režimy. Dalším důležitým faktorem byla Korejská válka probíhající v 50. letech. Ve výsledku jen potvrdila rozdělení Koreje.

---

¹⁰⁷BLINKA, J. *Fenomén severokorejského uprchlictví*. [online]. Bakalářská práce. [citováno 1. února 2012]. Dostupné z WWW: <http://is.muni.cz/th/257346/fss_b/Jan_Blinka_Bakalarska_prace.txt>.

¹⁰⁸KUCHAROVÁ, P. *Setkání hlavních představitelů KLLDR a Ruska přineslo zajímavé výsledky*. [online]. Aktuálně o KLLDR. [citováno 1. března 2012]. Dostupné z WWW: <<http://kldr2011.blog.cz/1110/setkani-hlavnich-predstavitelu-kldr-a-ruska-prineslo-zajimave-vysledky>>.

Demokratický režim Korejské republiky nepředstavuje žádný problém, KR je členem důležitých politických i ekonomických světových organizací. Cesta k demokratickému režimu nebyla však pro Jižní Koreu zcela bezproblémová. Původní autokratická vláda byla od moci odstavena četnými studentskými povstáními a v roce 1960 byla ustanovena krátká doba občanské vlády. O rok později však vojenský převrat nastolil diktaturu, která trvala po celých 18 let. Avšak roku 1980 masivní studentské demonstrace vyústily v tvrdý vojenský zákrok a až po vojenských nepokojích začal proces demokratizace. Dnes je Korejská republika demokratickým státem s pluralitním parlamentním systémem.¹⁰⁹

Potíž se nachází v režimu Severní Koreje. Již od vzniku těchto dvou států nebyl vztah mezi nimi optimální, ochlazení však nastalo především po obnovení jaderného programu KLDR. Ačkoliv se v roce 2000 konalo historicky první jednání mezi Severní a Jižní Koreou, které směřovalo k postupnému a vcelku opatrnému obnovování vztahů, v současné době se Severní Korea opět spíše uzavírá.¹¹⁰

V roce 2010 se napětí mezi oběma zeměmi opět zvýšilo. Vzájemné vztahy se zhoršily po útoku na jihokorejskou korvetu Cheonan. Tato loď se potopila ve Žlutém moři za nevyjasněných okolností. Příčina ani viník nejsou dodnes známy, Jižní Korea si je však jista, že korveta byla potopena Severokorejci.¹¹¹

Jen o pár měsíců později došlo mezi zeměmi k dalšímu konfliktu. Jednalo se o dělostřelecký útok na jihokorejský ostrov Jonpchjong. „*Tento útok byl prvním napadením ze strany Severní Koreje na civilní oblast od konce Korejské války.*“¹¹²

Jongpchjong se nachází ve Žlutém moři, jeho poloha spadá do demilitarizační, tedy sporné hranice. Na ostrově se zrovna konalo vojenské cvičení dělostřelectva Jižní Koreje. KLDR považuje tento ostrov za své území a považovala cvičení jako určitý způsob provokace. Zaútočila několika dělostřeleckými granáty. Při tomto útoku zahynuli 4 lidé

---

¹⁰⁹*Současná politická situace na korejském poloostrově.* [online]. Korea - luhe [citováno 1. března 2012]. Dostupné z WWW: <<http://www.korea-luhe.blogspot.com/>>.

¹¹⁰*Rozdělený poloostrov.* [online]. Korea - luhe [citováno 1. března 2012]. Dostupné z WWW: <<http://www.korea-luhe.blogspot.com/>>.

¹¹⁰KUCHAROVÁ, P. *Setkání hlavních představitelů KLDR a Ruska přineslo zajímavé výsledky.* [online]. Aktuálně o KLDR. [citováno 1. března 2012]. Dostupné z WWW: <<http://kldr2011.blog.cz/1110/setkani-hlavnich-predstavitelu-kldr-a-ruska-prineslo-zajimave-vysledky>>.

¹¹¹*Jihokorejskou válečnou loď zřejmě potopila torpéda vyrobená v Německu.* [online]. Tn.cz [citováno 1. března 2012]. Dostupné z WWW: <<http://tn.nova.cz/zpravy/zahranici/jihokorejskou-valecnou-lod-zrejme-potopila-torpeda-vyrobenav-nemecku.html>>.

¹¹²KUCHAROVÁ, P. *Nejistá budoucnost mezinárodních vztahů na Korejském poloostrově.* [online]. Aktuálně o KLDR [citováno 1. března 2012]. Dostupné z WWW: <<http://kldr2011.blog.cz/1112/nejista-budoucnost-mezinarodnich-vztahu-na-korejskem-poloostrove>>.

a Severní Korea byla vystavena celosvětové kritice.¹¹³ Naděje na zlepšení vztahů tak byly opět v nedohlednu.

Další příčinou oboustranné nevraživosti je i postoj Jižní Koreje k severokorejským uprchlíkům. Jejich počet poslední dobou rapidně přibývá. Spousta obyvatel KLTR podstupuje obrovské riziko, pokud se rozhodne uprchnout ze země. Hranice mezi Severní a Jižní Koreou je jednou z nejvíce střežených, pokud je uprchlík chycen, čeká ho v jeho vlasti jistá smrt. Za předpokladu, že by však překročil hranici na jih, byl by v bezpečí. Jihokorejská vláda je vůči uprchlíkům velmi liberální.

Světovými velmocemi jsou obě země neustále vyzývány, aby zastavily tuto nevraživost. Rok 2011 může být brán jako malé vítězství. Jižní Korea dotovala KLTR humanitární pomocí. Přísun byl totiž v minulosti přerušen, nyní je naštěstí obnoven.¹¹⁴

Nikdo však neočekává okamžité zlepšení vztahů mezi Jižní a Severní Koreou, mezi státy dosud nebyla uzavřena mírová smlouva. Je tedy pravděpodobné, že k podobným incidentům bude docházet i nadále. Je však nutné, aby tyto země i nadále mezi sebou vedly mírový dialog.

5.9 Možnosti dalšího vývoje

Ačkoliv je režim v Severní Koreji velmi krutý a mnoho zemí si přeje jeho rozpad, zdá se velmi stabilní a pevný. Opozice v podstatě neexistuje, armáda je pod kontrolou a vládce nemá evidentně potíže zvládat menší problémy s těmi, kteří nesouhlasí.

Nejsou ani žádné známky, že by po nástupu nového vůdce bylo politické vedení země ochotno podniknout nějaké kroky k modernizaci či provést reformy. Pokračuje plně centrálně řízená a plánovaná ekonomika.

KLDR si ve své historii prošla řadou problémů – korejská válka, hladomory, hospodářské problémy či přírodní katastrofy. Totalitní režim však stále vše ovládá a Kim Čong – un vykonává absolutní kontrolu nad vládou země. Zdá se, že Severní Korea vypracovala svůj systém k dokonalosti.

---

¹¹³KUCHAROVÁ, P. *Nejistá budoucnost mezinárodních vztahů na Korejském poloostrově*. [online]. Aktuálně o KLTR [citováno 1. března 2012]. Dostupné z WWW: <<http://kldr2011.blog.cz/1112/nejista-budoucnost-mezinarodnich-vztahu-na-korejskem-poloostrove>>.

¹¹⁴KUCHAROVÁ, P. *Vztahy mezi Severní a Jižní Koreou*. [online]. Aktuálně o KLTR [citováno 1. března 2012]. Dostupné z WWW: <<http://kldr2011.blog.cz/1201/vztahy-mez-severni-a-jizni-koreou>>.

Nestabilní ekonomická situace v Severní Koreji zapříčinila prolomení izolace. KLDK byla donucena požádat o potravinovou pomoc. Ačkoli se tedy občas objevují signály, které by mohly znamenat uvolnění režimu, na místě je spíše skepse a žádná radikální změna se v blízké budoucnosti nepředpokládá.

Pokud se neobmění politický režim, lze jen stěží očekávat aktivní zapojení Severní Koreje do širšího ekonomického, politického a kulturního vývoje světa. Bez této pozitivní změny můžeme spíše očekávat stupňující se agresi a stále větší militarizaci této země.

Je velmi těžké, skoro nemožné, odhadnout budoucí vývoj kvůli uzavřenosti režimu. Scénářů existuje mnoho – od korejské občanské války až po válku světovou.

Také je možné, že pokud se hospodářská situace bude stále zhoršovat, bude zapotřebí nových ekonomických reforem. Ty by mohly být následovány postupným uvolněním režimu. Zasáhnout by mohla i mezinárodní společnost a pokusit se přesvědčit nového vůdce, aby zlepšil život tamních obyvatel a vůbec situaci v zemi. Kim Čong – un ale podle všeho bude naslouchat názorům svých poradců.

Nejpravděpodobnější je, že vše zůstane „při starém“. Alespoň v nejbližší době. Jakýkoliv náznak nesouhlasu je tvrdě potrestán, vše je pod drobnohledem, tudíž opozice v podstatě neexistuje.

Dnes se zdá téměř neuvěřitelné, že ještě na přelomu 60. a 70. let byla životní úroveň Severní a Jižní Koreje srovnatelná.

Závěr

Tato bakalářská práce se zabývá režimem Korejské lidově demokratické republiky. Cílem mé práce je analýza totalitního systému v KLTR. Cíl se vzhledem k dostupné literatuře a internetovým zdrojům, jež byly při zpracování použity, podařilo naplnit.

V první části bakalářské práce byl definován pojem totalitarismus. Vymezením tohoto pojmu se zabývalo mnoho politologů, za zásadní publikaci je však považována práce Carla Joachima Friedricha a Zbigniewa Brzezinského. Ačkoliv se jednotliví autoři v některých bodech rozcházejí, je možné stanovit několik společných bodů. Důležitá je především ideologie, dle které se řídí celý stát. Dále je to vůdce a politická elita, jež o všem rozhodují. Společnost provází teror a její každý krok je kontrolován tajnou policií.

Druhá část je věnována politickému systému v Severní Koreji. Režim v KLTR naplňuje znaky totalitarismu. I když formálně Severní Korea vystupuje jako demokratický stát, vládne zde jedna politická strana a systém je postaven na principu centralizace. Přestože vedení země následuje ideologii čučche, která je založena na využití vlastních zdrojů a prosazuje soběstačnost, realita je jiná. KLTR je již dlouhodobě závislá na pomoci různých humanitárních organizací ze zahraničí a jejich potravinové pomoci.

Třetí část se práce se zabývá dějinami celého Korejského poloostrova ležícího ve Východní Asii. Vzniku KLTR předcházelo období, kdy o ovládnutí této země soupeřilo několik velmocí. Nakonec zvítězilo Japonsko, z Koreje se stala pouhá kolonie a nastalo pro ni „období temna“. Po skončení druhé světové války se Korea této nadvlády zbavila. Avšak Sovětský svaz měl v plánu okupaci poloostrova. Přestože USA zasáhly, poloostrov byl rozdělen zhruba dle 38. rovnoběžky, přičemž SSSR náležela severní část a Spojeným státům jižní.

Čtvrtá část se zaměřuje na Korejskou válku – konflikt, jež dosud nebyl uzavřen mírovou dohodou. Válečný stav mezi Severní a Jižní Korejí tedy panuje i nadále. Agresorem této konfrontace byla Severní Korea. Tehdejší vůdce Kim Ir – sen si přál sjednocení celého poloostrova.

Pátá část se snaží přiblížit současný vývoj Korejské lidově demokratické republiky a zmiňuje několik problémů, se kterými se KLTR každodenně musí potýkat, a možnosti jejího dalšího vývoje. Severní Korea, ekonomicky velmi slabý stát, je založena na centrálním plánování, upřednostňován je zejména těžký průmysl. Již od poloviny 90. let se zde začal objevovat hladomor. Vláda dodnes nepřijala žádné preventivní opatření a výhradně spoléhá na zahraniční pomoc. Peníze jsou vynakládány zejména na udržení severokorejské armády,

kteřá tvořĩ základnĩ pilĩř režimu. Ekonomická situace spolu s porušováním lidských práv donutila mnoho Severokorejců riskovat své životy a pokusit se ilegálně opustit svoji zemi. Za svoji cílovou destinaci si vybírajĩ zejména Mandžusko a Jižnĩ Koreu. KLDŘ se také netajĩ vlastnictvím jaderného programu, jež dal za vznik mezinárodním jednáním, tzv. šestistranným rozhovorům.

Jedná se o téma, které je stále aktuální a mělo by být bedlivě sledováno. Korejská lidově demokratická republika je totiž nejen v médiích, ale i v politologických publikacích popisována jako jeden z posledních fungujících případů totalitního režimu.

Použitá literatura

- ARENDET, H. *Původ totalitarismu I – III*. 1. vyd. Praha: Oikoymenth, 1996. 679 s. ISBN 80 – 86005 – 13 - 5
- ARON, R. *Demokracie a totalitarismus*. 1. vyd. Praha: Atlantis, 1965. 224 s. ISBN 80 – 71080 – 64 – 0
- BALÍK, S. *Teorie a praxe totalitních a autoritativních režimů*. 1. vyd. Praha: Dokořán, 2004. 166 s. ISBN 80 – 86569 – 89 – 6
- BĚLOHRADSKÝ, V. *Přirozený svět jako politický problém*. 2. vyd. Praha: Český spisovatel, 1991. 112 s. ISBN 80-202-0279-X
- BUDIL, I. *Totalitarismus*. 1. vyd. Ústí nad Labem: Vlasta Králová, 2005. 147 s. ISBN 80-87025-03-2
- CATCHPOLE, B. *Korejská válka 1950 – 1953*. 1. vyd. Praha: BB art, 2003. 347 s. ISBN 80-87025-03-2
- ECKERT, J. *Dějiny Koreje*. 1. vyd. Praha: Lidové noviny, 2001. 387 s. ISBN 80-7106-411-4
- HLOUŠEK, V. a KOPEČEK, L. *Demokracie*. 2. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2005. 379 s. ISBN 9788021042490
- JACKSON, R. *Letecká válka nad Koreou 1950 – 1953*. 1. vyd. Praha: J. Vašut, 1999. 175 s. ISBN 80-7236-112-0
- JANOŠ, J. *Dokonale utajená Korea*. 1. vyd. Praha: Libri, 1997. 187 s. ISBN 80-85983-26-5
- KOŠŤÁK, V. a kol. *Korejská lidově demokratická republika*. 1. vyd. Praha: ČTK – Pressfoto, 1979. 163 s.
- POLEDNE, A. *Největší moderní války*. 1. vyd. Praha: Volvo Globator, 2004. 117 s. ISBN 80-7207-553-5
- PUCEK, V. *Korejská lidově demokratická republika*. 1. vyd. Praha: Svoboda, 1975. 253 s.
- SARTORI, G. *Teória demokracie*. 1. vyd. Bratislava: ARCHA, 1993. 512 s. ISBN 80-7115-049-5
- WERTH, N. a kol. *Černá kniha komunismu II*. 1. vyd. Praha: Paseka, 1999. 311 s. ISBN 80-7185-198-7

Elektronické zdroje

BÁRTOVÁ, Z. 2010. *Porušování lidských práv*. [online]. Mladá Boleslav. [citováno 1. února 2012]. Dostupné z WWW:

<<http://websidepbridy.wz.cz/20102011/gps/referaty/07/lidpravaalfa.pdf>>.

BLINKA, J. 2007. *Fenomén severokorejského uprchlictví*. [online]. Bakalářská práce. [citováno 1. února 2012]. Dostupné z WWW:

<http://is.muni.cz/th/257346/fss_b/Jan_Blinka_Bakalarska_prace.txt>.

Country Studies: North Korea – The Korean Workers' Party (KWP). [online]. The Korean Workers' Party (KWP). [citováno 30. ledna 2012].

Dostupné z WWW: <<http://countrystudies.us/north-korea/57.htm>>.

Globální jaderné síly. [online]. BBCCZECH.com. [citováno 1. února 2012]. Dostupné z WWW: <http://www.bbc.co.uk/czech/specials/1117_global_nuclear/page4.shtml>.

History of Korea. [online]. KBS World. [citováno 23. února 2012]. Dostupné z WWW:

<http://rki.kbs.co.kr/english/korea/korea_history_con2.htm>.

Hospodářství a průmysl. [online]. Severní Korea. [citováno 1. února 2012]. Dostupné z WWW:<<http://www.severnikorea.info/prumysl.html>>.

Human rights for people of North Korea. [online]. The Committee for human rights in North Korea [citováno 28. února 2012]. Dostupné z WWW <<http://hrnk.org/>>.

JABŮRKOVÁ, M. *Minulost a budoucnost šestistranných rozhovorů*. [online]. Aktuálně o KLDR [citováno 1. března 2012]. Dostupné z WWW:

<<http://kldr2011.blog.cz/1111/minulost-a-budoucnost-sestistrannych-rozhovoru>>.

Jihokorejskou válečnou loď zřejmě potopila torpéda vyrobená v Německu. [online]. Tn.cz [citováno 1. března 2012]. Dostupné z WWW: <<http://tn.nova.cz/zpravy/zahranici/jihokorejskou-valecnou-lod-zrejme-potopila-torpeda-vyrobena-v-nemecku.html>>.

KÁJÍNEK, M. 2012. *Pracovní tábory v Severní Koreji.* [online]. Velká epocha. [citováno 1. února 2012]. Dostupné z WWW: <<http://www.velkaepocha.sk/2011072217450/Pracovni-tabory-v-Severni-koreji-horsi-nez-smrt.html>>.

Kim Čong – un je nejvyšším velitelem. [online]. Deník.cz. [citováno 1. února 2012]. Dostupné z WWW: <http://www.denik.cz/ze_sveta/kim-cong-una-je-nejvyssim-velitelem-20111231.html>.

Kim Čong – il. [online]. Novinky.cz. [citováno 30. ledna 2012]. Dostupné z WWW: <<http://tema.novinky.cz/kim-cong-il>>.

KLDR zatím útočí běžnými zbraněmi[online]. Ihned.cz. [citováno 1. února 2012]. Dostupné z WWW:<<http://multimedia.ihned.cz/fotogalerie-stars/c1-48284740-kldr-zatim-utoci-beznymi-zbranemi-ma-jich-hodne-a-neni-to-zadny-srot>>.

KLDR zastaví jaderný program výměnou za potravinovou pomoc od USA. [online].Horké zprávy.cz. [citováno 1. března 2012]. Dostupné z WWW: <<http://horkezpravy.libimseti.cz/zpravy/7836-kldr-zastavi-jaderny-program-vymenou-za-potravinovou-pomoc-od-usa>>.

Korea: Vnitropolitická charakteristika. [online]. BusinessInfo. [citováno 30. ledna 2012]. Dostupné z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/sti/korea-severni-kl-dr-vnitropoliticka-charakteristika/2/1001444/>>.

Korejská válka 1950 – 1953. [online]. U. S. military . [citováno 25. února 2012]. Dostupné z WWW: <<http://www.usmilitary.estranky.cz/clanky/korejska-valka-1950-1953.html>>

KUCHAŘOVÁ, P. *Setkání hlavních představitelů KLDŘ a Ruska přineslo zajímavé výsledky* . [online]. Aktuálně o KLDŘ. [citováno 1. března 2012]. Dostupné z WWW: <<http://kldr2011.blog.cz/1110/setkani-hlavnich-predstavitelu-kldr-a-ruska-prineslo-zajimave-vysledky>>.

KUCHAŘOVÁ, P. *Nejistá budoucnost mezinárodních vztahů na Korejském poloostrově* . [online]. Aktuálně o KLDŘ [citováno 1. března 2012]. Dostupné z WWW: <<http://kldr2011.blog.cz/1112/nejista-budoucnost-mezinarodnich-vztahu-na-korejskem-poloostrove>>.

LAMBERT, T. *A short history of Korea*. [online]. Local historie. [citováno 23. února 2012]. Dostupné z WWW: <<http://www.localhistories.org/korea.html>>.

Nejmladší syn Kim Čong – ila opravdu povede KLDŘ . [online]. Zprávy Idnes. [citováno 30. ledna 2012]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/nejmladsi-syn-kim-cong-ila-opravdu-povede-kldr-potvrdil-pchjongjang-117-/zahranicni.aspx?c=A101008_113430_zahranicni_ip1>.

North Koreans facing forcible return. [online]. Amnesty International. [citováno 29. února 2012]. Dostupné z WWW: <<http://www.amnesty.org/en/library/info/ASA17/006/2012/en>>.

North Korea Table of Contents. [online]. The Constitution. [citováno 30. ledna 2012]. Dostupné z WWW: <<http://countrystudies.us/north-korea/58.htm>>.

North Korea Table of Contents. [online]. The Korean Workers' Party (KWP). [citováno 30. ledna 2012]. Dostupné z WWW: <<http://countrystudies.us/north-korea/57.htm>>.

MAREČEK, O. Světové problémy: KLDŘ [online]. Světové problémy [citováno 1. března 2012]. Dostupné z WWW: <82.114.195.35:90/Vyuka/Jelinek%20Tomáš/SZ%203.../KLDŘ.doc >.

Mezinárodní pakt o občanských a politických právech. [online]. Vláda České Republiky. [citováno 28. února 2012]. Dostupné z WWW: <<http://www.vlada.cz/scripts/detail.php?id=19852> >.

PITRA, V. *Cenzura internetu v KLDŘ a KR.* [online]. Jižní Korea [citováno 1. března 2012]. Dostupné z WWW: <<http://zpravy.jiznikorea.eu/post/Cenzura-internetu-v-Koreji.aspx> >.

Proliferace jaderných zbraní. [online]. Diplomatické fórum. [citováno 1. února 2012]. Dostupné z WWW: <<http://www.diplomatickeforum.cz/odkazy/ke-stazeni.php> >.

Rozdělený poloostrov. [online]. Korea - luhe [citováno 1. března 2012]. Dostupné z WWW: <<http://www.korea-luhe.blogspot.com/> >.

Rozjeli jsme jaderný program ve velkém, tvrdí KLDŘ. [online]. Lidovky.cz fórum. [citováno 1. února 2012]. Dostupné z WWW: <http://www.lidovky.cz/rozjeli-jsme-jaderny-program-ve-velkem-tvrdi-kldr-fva-/ln_zahranici.asp?c=A101121_104620_ln_zahranici_hs>.

ŘEKA, F. *Nacionální socialismus v Severní Koreji.* [online]. Blog Františka Řeky. [citováno 1. února 2012]. Dostupné z WWW: <<http://frantisekreka.wordpress.com/2012/01/05/nacionalni-socialismus-v-severni-koreji/> >.

SEDLÁČEK, L. *Napětí na Korejském poloostrově.* [online]. Ihned.cz. [citováno 29. února 2012]. Dostupné z WWW: <<http://sedlacek.blog.ihned.cz/c1-48347950-napeti-na-korejskem-poloostrove-cina-skvelou-kockou> >.

Severní Korea, jeden den života. [online]. Současné nedemokratické režimy. [citováno 1. února 2012]. Dostupné z WWW: <http://www.jedensvetnaskolach.cz/download/pdf/jsnsfilmpdfquestions_129.pdf >.

Severní Korea: v koncentračním táboře trpí až 200 000 lidí. [online]. Tyden.cz. [citováno 1. února 2012]. Dostupné z WWW: <http://www.tyden.cz/rubriky/zahranici/asie-a-oceanie/severni-korea-vezni-v-koncentracnich-taborech-200-tisic-lidi_200804.html>.

Shades of Red: China's debate over North Korea. [online]. International Crisis Group. [citováno 29. února 2012]. Dostupné z WWW: <<http://www.crisisgroup.org/en/regions/asia/north-east-asia/north-korea/179-shades-of-red-chinas-debate-over-north-korea.aspx>>.

Současná politická situace na korejském poloostrově. [online]. Korea - luhe [citováno 1. března 2012]. Dostupné z WWW: <<http://www.korea-luhe.blogspot.com/>>.

ŠKOCHOVÁ, M. *Analýza Korejské války.* [online]. E-polis.cz. [citováno 25. února 2012]. Dostupné z WWW: <<http://www.e-polis.cz/mezinarodni-vztahy/259-analyza-korejske-valky.html>>.

V koncentračním táboře Čotok trpí 200 tisíc lidí. [online]. Amnesty International. [citováno 1. února 2012]. Dostupné z WWW: <<http://www.amnesty.cz/z627/severni-korea-v-koncentracnim-tabore-cotok-trpi-200-tisic-lidi>>.

Vnitropolitická charakteristika KLDK. [online]. BusinessInfo. [citováno 30. ledna 2012]. Dostupné z WWW:<<http://www.businessinfo.cz/cz/sti/korea-severni-klkr-vnitropoliticka-charakteristika/2/1001444/>>.

Vojáci zastřelili vesničany na útěku ze Severní Koreje. [online]. Tn.nova.cz. [citováno 29. února 2012]. Dostupné z WWW <<http://tn.nova.cz/zpravy/zahranici/vojaci-zastrelili-vesnicany-na-uteku-ze-severni-koreje.html>>.

ZAJÍČEK, V. *Hladomor.* [online]. Korejská lidově demokratická republika. [citováno 1. února 2012]. Dostupné z WWW: <<http://problemyklkr.webnode.cz/hladomor/>>

ZAJÍČEK, V. *Koncentrační tábory*. [online]. Korejská lidově demokratická republika. [citováno 1. února 2012]. Dostupné z WWW: <http://problemykldr.webnode.cz/koncentracni-tabory/> >.

Zemřel severokorejský vůdce Kim Čong – il. [online]. České noviny.cz. [citováno 30. ledna 2012]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/zemrel-severokorejsky-vudce-kim-cong-il/730496> >.

Vesmírný program KLCDR kritizuje už i Čína. [online]. Lidovky.cz. [citováno 20. března 2012]. Dostupné z WWW: < http://www.lidovky.cz/vesmirny-program-kldr-kritizuje-uz-i-cina-fi1-/ln_veda.asp?c=A120318_204621_ln_veda_kim >.

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Anna Vágnerová
Katedra:	Společenských věd
Vedoucí práce:	Mgr. David Hampl, Ph.D.
Rok obhajoby:	2012

Název práce:	Totalitarismus v KLDK
Název v angličtině:	Totalitarianism in the DPRK
Anotace práce:	Předmětem práce je koncept totalitarismu a režim v Korejské lidově demokratické republice. Práce se zaměřuje na vymezení pojmu totalitarismus. Následně se zabývá dějinami Koreje, politickým systémem a současným vývojem KLDK.
Klíčová slova:	Totalitarismus, Severní Korea, Kim Ir – sen, Kim Čong – il, Kim Čong – un, čučche, Jižní Korea, Korejská republika, Korejská strana práce, KLDK, Linz, Friedrich, Brzezinski, Arendtová, Sartori, Korejská válka
Anotace v angličtině:	Main subject of the thesis is the concept of totalitarianism and the regime in the Democratic People's Republic of Korea. The first part is focused on the definition of totalitarianism. The second part follows the political system of the DPRK, its development, history and its situation nowadays.
Klíčová slova v angličtině:	Korean worker's party, juche, totalitarianism, North Korea, DPRK, The Democratic People's Republic of Korea, South Korea, Linz, Friedrich, Brzezinski, Arendt, Sartori, Korean war
Přílohy vázané v práci:	—
Rozsah práce:	53 s.
Jazyk práce:	Český